

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.

VIDEKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 Első sorhoz heti sor egyszer 20 fill.
 második következőnél 16 fillér.

Szűrtés heti sorra 66 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

STAUER JÓZSEF

Szombat, november 25.

Mai számunk főbb közleményei:

- A miniszterelnök a belügyekről.
- Az aradi új-park.
- Pilóta iskolaterv Aradon.
- A hercegnő botránykrónikájából.
- Ki legyen az aradi primadonna
- A család bankárok ügyfelei.
- Sarah Bernhardt nem megy férjhez.
- Halálra ítélték a temesvári rablógyilkost.

Pilóta-iskola Aradon

Arad, november 24

A magyar Aero-Klub vezetősége tudakozódik Arad városánál, hogy milyen támogatásra számíthatnának, ha a pilóta-iskolát Aradon állítanák föl. A levélen, amelyet a klub elnöke, Windisch-Graetz Lajos herceg jegyzett alá, nem látszik meg, hogy a magyar városok közül valóban Aradot szemelték ki, mint legalkalmasabbat, vagy pedig pusztán informatív jellegű a tudakozódásuk, aminővel esetleg más vidéki központokat is fölkerestek. Mindenesetre azonban Arad az előtt a kilátás előtt áll, hogy az aviatikusok iskolája ide kerül.

Es ez jelentős valami. Nem ugyan annyi, mint egy egyetem, a melyhez nekünk hiányzanak a millióink; mert a második vidéki egyetem székhelyének eldöntése csak ezen múlt. De a pilóta-iskola Aradot mindenesetre középpontjává tenné a magyar repülőgép technikájának és törekvéseinek, amelyek erőben, komolyságban, sikerekben egyre többet jelentenek.

A magyar aviatika, amely nem nagyon régen csak a szerencsétlenül járt Zsélyi Aladárt jelentette, s amely a valóságban akkor kezdett igazán lenni és számítani, amikor Székely Mihály távolság-repülései az ország csodálatát és elismerését vivta ki, kezd mindjobban kibővülni, a makacs kísérletezők, a szerencsétlen gurulók és a félreismert feltalálók helyett kész, öntudatos, biztos ivű pilótákkal gyarapodni. A társadalom érdeklődése is komolyan átérti a magyar aviatika jelentőségét és áldozatkészségét elismerésre méltó módon nyitja ki, a mikor Székely Mihály számára repülőgépet akarnak venni.

Az így kibontakozó mozgalom mellett nagy hivatása van a magyar pilóta-iskolának. A pilóta már nemcsak a magát mutogató, belépődíjért produkáló művész, hanem értékét mutatja és használja ki más téren is: jelesül a hadseregben, nemcsak a hadgyakorlatokon, hanem, amint az olasz-török háború véres tudósításai között olvasható, a harctéren is. Nincs megszűnt az idő, a mikor az aviatika a közlekedés eszköze lesz. Ha meggondoljuk, hogy aránylag rövid idő előtt nagyon valószínűtlennek tetszett, hogy valaki Budapesttől Bécsig repülőgépen tehesse meg az utat, nem szabad nagyon távoli eshetőségnek hinni azt, hogy repülőgépen utazhassunk.

Ezeket figyelembe véve Aradnak minden élelmességét és az áldozat-

készségnek igen nagy mértékét arra kell fordítani, hogy a Magyar Aero-Klub szándéka valósággá legyen. Igaz, hogy ezt az áldozatkészséget egyéb tereken erősen próbára teszik. Az Aradra jövő gyáralapítók ujabban olyan támogatást kérnek a várostól, mintha a leendő gyár nyereségét egyes-egyedül a város szubvenciójából akarnák fedezni. Az ingyen telek, adómentesség és egyéb kedvezések mellé minden munkás után évi 40 koronát kért a legujabb ajánlat, mintha csak azt mondta volna; — ha gyárváros akartok lenni, fizessétek meg jól ezt a hiúságot.

A pilóta-iskola azonban természetesen egész más beszámítás alá esik s ha valaki azt firtatná, hogy mi előnye van annak, ha a pilóta-iskola a mi városunkban lesz, nem szabad csak arra a pár hangárra gondolni, amely az első időkben az iskolát jelenti. A repülőgép-technika szédítő fejlődésével együtt nőne, bővülne az iskola is és Aradnak egyik országos nevezetessége lenne, hogy a magyar repülő-életnek központja.

Viszont a pilóta-iskola számára Aradot az teszi alkalmassá, hogy itt a motor-technika annyira ki van fejlődve, amint egy vidéki városban se s az aviatikusok a gépeik szereléséhez, javításához szükséges erőket, műhelyeket és eszközöket mindig kéznél kapják.

Szeretnők, ha ezt az alkalmat

Az utolsó csoda.*)

Irta: Heltai Jenő.

I.

A király, IV. Emánuel, ezen a napon, az utolsó csoda emlékeztetés napján, szokatlanul rosszkedvű volt. Mintha eleve sejtette volna a rettenetes csapást, amely pénzzavarokban megöszült fejére le fog sujtani. Az éhes tigris türelmetlenségével járkált dolgozó-szobájában, a pénzügyminisztert várta, a hadügyminisztert várta, többrendbeli futárokat várt, akiket szerteküldött fejedelmi rokonaihoz, hogy pénzt hozzanak. A percek lassan múltak, a futárok nem jelentkeztek, a hadügyminiszter késelt és a pénzügyminisztert — bár többször küldött érte — sehol sem lehetett megtalálni. IV. Emánuel idegessége nőttön nőtt, most már halkán káromkodott, föl-rántotta a nagy fűveg-ablakot, amely a cirill főváros legelőkelőbb utcájára nézett és minden udvari etikett mellőzésével kihajolt rajta. Végigkémelte az utcát, ahol most, délután egy órákor alig lézengett pár ember, de egy sem azok közül, akiket várt. Csöndes, unott polgárok voltak, akik elhaladván a királyi palota előtt, alázatosan megemelték a kalapjukat, halkán éljeneztek, ezután közömbösen mentek tovább, kalapjukkal legyezgetve magukat a rettenetes hőségben.

*) Mutatvány az 1912-ik évi Mikszáth-almanachból.

A déli nap épen a király kopasz fejét vette célba; arany-nyilait, mint valami fantasztikus gépfegyver, megszakítás nélkül, aürün és hevesen lövöldözte feléje. A király beleizzadt ebbe a tiszteletlenségbe és épen vissza akart vonulni, amikor az utca végén föl-tűnt egy hatalmas automobil, mely fenyegető túlköléssel robogott a palota felé. A királynak jó szeme volt, már messziről megismerte az automobilon ülő urakat: a rendőrminisztert és a főkapitányt. Mire az ablakot betette és leült íróasztala mellé, hadsegéde már be is jelentette a két urat sürgős audienciára.

— Mit akarnak? — kérdezte a király.

— Nem tudom, Sire — felelte a hadsegéd — de rettenetesen föl vannak dülva és az ábrázatukról leri a létségbeesés. Valami nagy baj lehet...

A király morgott valamit, azután a hadsegéd bebossátotta az urakat, akik mély meghajlással álltak meg az ajtó mellett.

— Mi baj, Jóó? — kérdezte a király, aki a minisztereit a keresztnevükön szokta szólítani.

A rendőrminiszter verejtékes arccal da-dogta:

— Felséges uram... rettenetes katasztrófa... nagy lopás...

A király meghökkent. Micsoda lopás lehet az, amelytől még a rendőrminiszter is így megijed? Egyáltalában mi ellopni való volt még ebben a szerencsétlen országban, ahon-

nan már mindent elloptak. — És balsejtéssel kérdezte:

— Lopás?

— Igen. A Csodatevő Szűzről elnevezett templomban... eltűnt a százezer dénár értékű gyémánt-kehely...

Ezzel a rendőrminiszter összeroskadt. Ed-dig bírta, tovább nem. De ettől a hírtől maga a király is megsejtült. Ez már nem lopás volt, hanem nemzeti csapás, rettenetes tragédia.

II.

A főkapitány azután részletesen elmondta az esetet a királynak. Délelőtt tizenegy órákor, amikor a templom türes szokott lenni, agyonhajszolt lovon egy fáradt, poros dsidás érkezett a templom elé. A lovát átadta egy koldusnak, vigyázzon rá, míg ő odabent imádkozik. És amugy porosan, fegyveresen egyenesen a Csodatevő Szűz szobra elé járult. Amikor a sekrestyés körutjában a szoborhoz jött, a dsidás alázatosan térdelt és ájtatosan imádkozott, miközben hangosan zokogta:

Csodatevő Szűz, könyörülj rajtam, nyomorult férgen!

Es öklével a mellét verdesvén, mind szív-tépőbben zokogott, elannyira, hogy a sekrestyés hasznosnak vélte a szentéletű Izidor atya figyelmét ráterelni az áhitat és bűnbánás e szép példájára, amely annál meghatóbb, mert a dsidások köztudomás szerint egytől-egyig az ördög cimborái, kutya-cudar legények. Át-

energikus komolysággal és tapintattal használnák föl a város vezetői, akik az Aero-Klubbal tárgyalni fognak. Nemcsak a hiúság, még kevésbé az érdek, hanem a lelkesedés szítja bennünk a vágyat, hogy a kulturának, a legújabb idők technikájának és a magyar ambíciónak ez a nagyra hivatott intézménye Aradra kerüljön.

A miniszterelnök a belügyekről.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, november 24.

A belügyi költségvetés általános vitája ma befejeződött s Héderváry gróf miniszterelnök terjedelmes beszédben válaszolt a vita szónokainak.

Héderváry budget-beszéde igen jó hatást keltett az által, hogy a kormányelnök eddigi metódusának megfelelően az összes felvetett kérdéseket abban a konciliáns modorban, avval a jó indulattal kezelte, mely a baloldalt is lefegyverzi, mert azt a meggyőződést kelti, hogy a miniszterelnökben valóban megvan a jóindulat, hogy a visszasságokat kiküszöbölje, a bajokon segítsen és a jogosult panaszokat orvosolja.

A dolog természete szerint a miniszterelnök apró részletkérdésekkel foglalkozott, melyek azonban a maguk egészében az ország beligazgatását felelelik és a polgárság egyes rétegeinek nagy érdekeit érintik. Igen jó hatást tett a kormányelnöknek az a kijelentése, hogy ő a gyülekezési jogot a legliberálisabban óhajtja kezelni, mert semmi veszedelmet sem lát abban, ha panaszok és sérelmek nyilvánosság előtt jutnak kifejezésre.

Elismerte a miniszterelnök, hogy közigazgatásunkban sok javítani való akadna, az ellen azonban igen helyesen tiltakozott, hogy nagy általánosságban erre a közigazgatásra minden rosszat ráfogjanak. Joggal adott kifejezést csodálkozásának Héderváry gróf, hogy milyen indokolatlan felszisszenést keltett, amikor két munkapárti képviselő a közigazgatás

államosításának problémájáról beszélt. Elvégre is ez egy olyan nagy probléma, melyről nemcsak lehet, de kell is vitázni, hogy az eszmék tisztuljanak. Egyébként hozzátette a miniszterelnök, hogy ő elvi ellensége lévén a kérdések összekapcsolásának: a választói reformot sem hozza junktimba semmi más kérdéssel.

Jól esett hallani a Háznak, hogy a kivándorlás erősen csökkent és már majdnem lépést tart a visszavándorlással. Ez a tény igazolja azt, hogy a Pool-szerződés nem vált kárára az országnak, mert a kivándorlók titkos összefogódása megszűnt. A nemzetiségek irányában is volt Héderváry grófnak néhány konciliáns szava. Találón jegyezte meg, hogy ezen a téren sok minden visszasságot könnyebb lenne orvosolni, ha a nemzetiségi képviselők a sérelmeiket más tónusban és más keretben hoznák fel.

Általában el lehet mondani, hogy ez a beszéd igen jó hatást tett nemcsak a munkapárti, hanem az ellenzéki oldalon is és az országban is bizonyára újabb hivatást szerez a miniszterelnök politikájának.

(A belügyi vita.)

Návay Lajos elnökölt az ülésen, akiknek bejelentései után a Ház áttért a belügyi költségvetés tárgyalására.

Kovácsy Kálmán a közigazgatás hiányait bírálta. Sürgeti Budapest környékének közigazgatási rendezését, a fővárossal közvetlen összeköttetésben álló községeknek a fővároshoz csatolását. Ilyen értelmű határozati javaslatot nyújt be. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Pop Csicsó István polemizál a vitának a nemzetiségi kérdést érintő szónokaival. A megyei rendszer rossz, csupa korrupció és nepotizmus. (Nagy zaj és ellenmondások minden oldalon. Félkiáltások: Rendre! Rendre!)

Elnök a szónokot általánosságban tartott és a magyar államot gyanúsító kifejezésért rendreutasítja s figyelmezteti, hogyha így folytatja, szigorubban fog eljárni.

Pop Csicsó István: Kívánja a választóreform mielőbbi megalkotását s a korosmák vasárnapi bezárását. A költségvetést nem fogadja el.

Molnár János elismeréssel emlékezik meg Kabós Ferenc lemondott alelnökről. Követeli az egyesülési és gyülekezési jog biztosítását. Sürgeti a városi és a vármegyei kormányzás gyökeres reformját. A vármegyei államosítására a néppárt nem kapható. Reformokat sürget

a közegészségügy terén. A választójogi törvényt mielőbb meg kell alkotni, de biztosítani kell a választások szabadságát és tisztaságát. A néppártnak nem kell a pluralitás, egyenlő, községenkénti választást akar, a zászlókat, a fuvardíjat ki akarja küszöbölti, kevés korlátozással általánosnak akarja a választójogot. A titkosság dolgában majd akkor fejt ki az álláspontját, ha a Ház előtt lesz a törvényjavaslat. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

Praszly Elemér a járások, elsősorban Pest-megye járásainak új beosztását és megszüntetését kívánja.

Miután több szónok nem iratkozott föl, az elnök a belügyi tárca vitáját, amely négy napig tartott, bekezesztette.

(A miniszterelnök beszéde.)

Héderváry Károly gróf miniszterelnök köszönetet mond a költségvetés előadójának beható ismertetéséért, azután a vita szónokainak észrevételeire válaszol. A megyei tisztviselők státuszrendezése meg fog történni s kiterjeszkedik az árvászéki tisztviselőkre is. A városok segítségét rendszeresen biztosító törvényjavaslat már csaknem készen van s alapelve a segítség arányossága. A kórorvosok nyugdíjtörvényének gyors megalkotásától a vidéki közegészségügy jelentékeny javulását várja, mivel hiszi, hogy a kórorvosi állásokra sokkal több lesz a pályázó.

A főváros szabályozási mizériái miatt fölhangzott panaszokra megjegyzi, hogy ez csakugyan sok kívánni valót hagy hátra. A spekuláció meglehetősen nagy arányokat öltött, a minek oka a főváros gyors, nem várt fejlődése. — Bizonyos terveltelesség állott így be, de rajta van, hogy megfelelő rendőri és közigazgatási intézkedésekkel gátat állítsanak ez elé. A közszabadságok kezelése dolgában való panaszok teljesen igazságtalanok. Ez a kormány nagyon liberális volt e részben, a közigazgatási hatóságok intézkedéseivel szemben számos gyűlést engedelmzett. Az ilyen gyűlésezésektől különben sem fél, mert azt akarja, hogy minden baj, panasz jusson nyilvánosságra. (Élénk helyeslés.) Ha azután történik rendellenesség vagy törvénytelenesség, meg lehet tolni azt.

Rendszeres közegészségügyi programot, a mit a baloldal több szónoka kívánt, nem igen lehet előre csinálni, mert a közegészségügyi intézkedéseket a fölmerülő szükség mértéke szerint kell megtenni. Az ellenzék igen hangzottatta a minden téren való autonómia szükségét. Erre csak azt jegyzi meg, hogy maga is sokra becsüli az egészséges autonómiát, de ak-

sietett tehát a templom másik oldalára, ahol Izidor atya a gyóntató-székekben ülén, épen egy megtévedt báránnyal oldozott föl bűnei alól. Amikor tíz perc múlva Izidor atyával visszatért, a dsidás már eltűnt a szobor elől. Már ez is beszantotta a sekrestyést, de boszorkodásából sötét kétségbeesés lett, amikor kutató szeme hasztalanul kereste a szobor fölke párkányán fölhalmozott drágaságok között a legdrágábbat: a gyémánt kelyhet. eltűnt, simán és nyomtalanul, holott tíz perc előtt még ott tündökölt, a sekrestyés esküdni mert rá. Bizony eltűnt, ellopták, a dsidás-katona lopta el, mert ő térdelt utolsóan a Csodatevő Szűz szobra előtt, színeli ájtatosságával félrevezetve és bizalomba ringatva a jámbor sekrestyést. Nem is lophatta el más, mert a kehely rava-szul volt elhelyezve; már a szobor talpzata is embermagasságu volt, maga a szobor majd két méter és még egy méter föl a fölke párkányáig, ahol a templom kincsei mindaddig hozzáférhetetlen biztonságban pompáztak. Halandó emberfia a sima márványfalon föl nem mászhatott: a párkányra és ha valaki szent-ségtörő kézzel föl is kapaszkodott volna a Csodatevő Szűz szobrára, akkor sem tudott volna a drágaságokhoz hozzányulni. Ellenben a dsidás-katona fölágaskodván, kényelmesen keresztülbökhetette hosszú dsidáját a kehely fölén és minden fölösleges oszörömpölés mellőzésével leemelhetta a párkányról a kincsek kincsét.

A szentéletű Izidor atya és a sekrestyés ezt ott a helyszínen megállapították, bezárták a templomot és rögtön a rendőrségre rohan-

tak, hogy a rettenetes veszteséget és nemzeti csapást bejelentésük. A rendőrminiszter maga vette kezébe a dolgot, az egész rendőrséget mozgósították és egy órán belül már el is fogták a katonát, abban a pillanatban, amikor Kifosztovics patriaroha palotájából kilépett.

A király, a gondoktól gyötört szegény király már eddig is türelmetlenül hallgatta a főkapitány jelentését. Másutt járt az esze, a késedelmeskedő minisztereken, a nem mutakozó hírnökökön és fullajtárokon, akik nem hoznak pénzt. Titokban irigyelte a dsidást, akinek elég mersze volt ahhoz, hogy a százezer dénáros gyémántkelyhet elloptja. És most, ám mégis megkönnyebbülten megnalván, hogy a tolvajt elfogták, mérgeesen csapott az asztalra:

— Hát akkor mit akartok? A tolvaj megvan, elrettentő példaul föl kell akasztani, engem pedig ne zavarjatok ilyen ostobaságokkal...

III.

Ezenközben a rendőrminiszter magához tért és fájdalmasan csóválta a fejét.

— Még nincs vége, felséges uram, — mondta szomoruan — még távolról sincs vége. Mert, ha csak ennyi lett volna a jelenteni való, dehogymertünk volna felséges színed elé tolnakodni. A java most jön:

— Ugy van, Sire, — erősítette a kapitány — a java most jön.

A király ráncokba huzta a homlokát:

— Hát beszélj, de röviden.

— A tolvaj, felséges uram, — kezdte a

rendőrminiszter — az istentől elrugaskodott gazember egyszerűen tagadja, hogy a kelyhet ellopta.

— Hát nem találtatok meg nála?

— Megtaláltuk, de nem akarta visszaadni. Azt mondja, hogy a kelyhet nem lopta, hanem ajándékba kapta...

— Kapta? Kitol kaptá?

— A Csodatevő Szűztől.

Erre már a király is nagyott nézett:

— Ismételd csak hü szolgám. Jóóó, mert attól félek, hogy rosszul hallottam. Kitol kaptá a katona a kelyhet!

— A Csodatevő Szűztől, felséges uram. Így meséli, hogy betért imádkozni a templomba és segítségért folyamodott a Csodatevő Szűzhöz. Sirva beszélt nyomoruságáról, éhező családjáról, amelynek nem tud kenyeret adni, mert a hadsereg már hónapok óta nem kap zsoldot...

— Tovább, tovább — sürgette a király — ezt úgy is tudom...

— És addig rimáukodott, amíg a Csodatevő Szűz megkönnyörült rajta, fölnyult a párkányra és levette onnan az első műtárgyat, a mely a kezeügyébe esett, épen a gyémántos kelyhet. „Vedd ezt, fiam” — mondta a Csodatevő Szűz mennyei hangon — „neked adom. Azonban siess az agg Kifosztovics patriarkához és jelentsd neki, hogy csoda történt. Ha ezt elmulasztanád, a hitetlenek üldözni fognak a kehely miatt, mert süket fülük nem hallotta a mennyei szózatot és hályogos szemük nem látta a csodát. Azt fogják hinni, hogy tolvaj vagy, holott az én kedvencem vagy. megszan-

kor ne várjanak mindenhez államsegítést s az autonómia teremtése elő a maga költségeit is. (Helyeslés.) A rendőrség országos szervezésének kérdésével állandóan foglalkozik.

A városok fejlesztésének elhanyagolásáról szóló panaszoknak nincs igazsága. Sok vidéki városunk ép ellenkezően oly rohamosan fejlődik, hogy annak az elnéptelenedő környékük látja kárát. A közigazgatás rendezésének szükségét mindenki belátja. A közigazgatás államosításának nézetét valójában munkapárti képviselők ártatlan véleményét fanatizmusig menő türelmetlenség fogadta a baloldalon. Ére csak azt jegyzi meg, hogy junktimot semmi kérdésben nem csinált és nem fog csinálni. Arra kéri a tulajdonosokat, hogy ne állítsanak fel junktimokat. (Nagy zaj a baloldalon.)

Főlküldetés: A király akart junktimot. A véderő csak junktimmal lehet törvény.

Héderváry Károly gróf: Minden kérdést magában kell megoldani önmagáért.

A miniszterelnök ezután a belügyi vita szónokai által fölhozott részletkérdésekkel foglalkozott és beszédét zajos taps és viharos tüntető éljenzés mellett negyed háromkor fejezte be.

Az ülés ezzel véget ért.

Az aradi uj-park.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 24

Az ótmető parkirozása, a városszabályozási és park-bizottság legutóbb tartott ülésén zátonyra jutott. Az Aradi Atlétikai Klub továbbá a Testgyakorlók Körének telekkérvényei felforgatták a kivitelre váró Hein-féle tervet. Mindkét sportegylet akkora területet kért a parkból, hogy a bizottságok jogos aggodalommal kérdezték: hol lesz a park, ha holdszámra hasítjuk ki a sporttelepeket? Elhatározták — a közönség megnyugtatójának kedvéért, — hogy a terveket átdolgoztatják, de ott az ülésen már az a nézet alakult ki, hogy sohasem lesz az ótmetőből park, ha mindkét egyesület beszorítja a tágas, füves és levegős tereket kijelölt helyekre. Igen találóan jegyezte meg Fetter Géza — látva, hogy a város rendezésének a ligetet a sportnak pedig az ótmetőt kell áldozatul hozni: *Siratom a ligetet.*

A tanács maga is érezte, hogy rendkívül fonák helyzetbe került. Egyrészt, az egész kö-

zönség osztatlan állásfoglalása a fairtás ellen és egy megfelelő park létesítése érdekében, melyet a törvényhatóság állásfoglalása tételt be, másrészt a törvényhatóság feladata a sport iránt, arra kötelezte, hogy a kérdést ne engedje elaludni és a megoldását ne tolja ki beláthatatlan időkre. Mert az említett bizottsági határozat csak szebb formában, de semmi egyebet nem jelent, minthogy az idők végtelenségére bizzuk a telekkérvények által támasztott akadályok elhárítását.

A tanács érezve kötelezettségét, arra határozta el magát, hogy a kompromisszum terére lép, illetve, hogy újból megkísérelje a kérelmező egyesületeket meggyőzni arról, milyen magasabb szempontok követelik meg a park gyors megteremtését. Lőcs Rezső gazdasági tanácsnok vállalta a feladatot és sikeresen meg is oldotta. A park létesítése rövid időn belül megtörténhetik.

A tanácsnok többszöri purpúrlé után elvileg megállapodott Varjassy Lajos doktorral, a Testgyakorlók Körének elnökével abban, hogy a kérelmező egyesület nem ragaszkodik ahhoz, hogy a létesítendő parkban kapjon sporttelep céljaira telket, ha a város az ő sport törekvéseit azzal támogatja, hogy másutt bocsát rendelkezésre játszó és gyakorló teret és némi anyagi segínyt nyújt ahhoz, hogy ott berendezkedhessék. Az anyagi támogatás összege a minimális lehetne csak épen, hogy a kezdet nehézségein emelje át az egyesületet.

Miután ezzel a legnagyobb nehézségen túljutottak az érdekeltek, a kijelölendő új hely kérdése már sokkal simábban ment. Egyelőre természetesen csak alternatív tervek jöhetnek szóba, mert a végleges döntés igen sok más kérdés tisztázásától függ. Varjassy dr., de Lőcs tanácsnok is legmegfelelőbbnek találta, ha az egyesület azt a telket vehetné birtokába, melyet a város a Maros Evezős-Egyesület részére engedett át, illetve szerzett meg a katonai kincstártól. A regatta egyesület tudniillik valószínűleg kijelenti, hogy nem reflektál többé a helyre és terveit megvalósítására más megoldást keres. Ha a város erről hivatalosan is értesül, akkor készségesen bocsátja a Testgyakorlók Körének rendelkezésére.

Kiszemelték továbbá a Csálai-erdő alatt a Birkás legelőben fekvő igen alkalmas helyet is, sőt egy harmadik, teljesen megfelelő játszótér is szóba került, de ezek felett csak akkor indul meg a komoly tárgyalás, ha a sorrendben legelsőnek szereplő hely megszerzése nem történhet meg.

Pilóta iskola-terv Aradon.

— Az Aero-Klub kezdeményezése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 24.

A múlt év folyamán a hadügyminisztériumból kikerült hírekben igen sok valószínűséggel következtettek a hivatalos körök is arra, hogy az első magyarországi katonai léghajó és repülőgép állomást Aradon létesítik. A város érintkezésbe is lépett a mérvadó tényezővel, de azt a feleletet kapta, hogy Budapest mellett továbbá vagy Hajmáskér vagy Debrecen közelében létesül a hadi pilóta-osztály. A hadvezetőség még máig sem szervezte meg, mert a költségeket csak a most összeülő delegáció fogja megszavazni.

Azonban Arad, ugyilátszik, mégis nevezetes szerepet fog játszani a magyar géprepülés történetében, mert most újból, de egyúttal komoly törekvésekről értesülünk, melyek arra irányulnak, hogy Aradon egy repülőgép gyár és pilóta iskola létesüljön.

A legilletékesebb helyről, a Magyar Aero-Klub részéről történik a kezdeményezés. A magyar repülés ügyének ez a központja és hivatalos képviselője áll a mozgalom mögött és úgy tudjuk, hogy a város vezetőségével már megbeszélések is folytak-e tárgyban. A Klub elnöke Windisch-Graetz Lajos herceg és Teleky Tibor gróf pilóta szándékoznak, több szakemberrel egyetemben, a gyárat és iskolát Aradon létesíteni. Az előkészületek arra mutatnak, hogy Asbóth Oszkár aradi repülőgép technikus is bevonják és neki jelentősebb szerep jut az első magyar iskola és gyár megteremtésében.

A szükséges előtanulmányok megtörténtek és az eredmény Aradra kedvező. A legfontosabbak a repülőtér, valósággal ideális mértékben áll rendelkezésre. A mai katonai lovasgyakorlótér van kiszemelve. Minthogy szerződés szerint ezt most a katonai kincstár bírja, meg kell tenni a szükséges lépéseket annak visszaszerzése iránt. Ez nem fog nehézséget okozni, mert maga a hadügyi kormány is meglehetősen érdeklődéssel kíséri a repülés fejlesztését, minthogy az aeronautika hadügyi célokat is szolgál.

talak szegénységben és örültem jámborságnak, ezért tettem csodát miattad." A dzsidás-katona kezét csókolta a Csodatevő Szűznek és hálálkodva rohant a kehellyel az agg Kifosztovics patriárkájához, hogy a csodát elmondja. A patriárka nyomban összehívta a főpapokat...

— Ostobaság! — pattant föl a király mérgesen. — A patriárka éppen olyan jól tudja, mint mi, hogy a katona lopta a kehelyt...

A rendőrminiszter vállat vont:

— Lehet. Azonban még most is tanácskozik papjaival és addig is lelkemre kötötte, hogy a katonának mi bántódása se essék, a kehelyt pedig ne merjük tőle elvenni, mert hátha csakugyan a Csodatevő Szűztől kapta, amely esetben nagyot vétkeznének az erőszakossággal. Mihelyt a papok befejezték a tanácskozást, a patriárka jelentkezni fog nálad, felséges uram, hogy az eredményt közölje veled...

A király nem felelt, idegesen dobolt az asztalon. Pár pillanatnyi félelmetes csend után csak ennyit mondott:

— Hozzátok ide a katonát, beszélni akarok vele!

IV.

Hogy mi történt a király és a katona között, örök titok. Beszélgetésüket senki sem hallotta, mert a király bezárta az ajtókat, lefüggönyöztött minden ablakot, a kulcslyukakat pedig betömte itatópapirossal. A beszélgetés nagyon hosszúra nyúlt, mert Kifosztovics patriárka immár félóra óta várakozott az előszobá-

ban és nem juthatott a király színe elé. Végre majdnem másfél óra múlva kinyílt az ajtó és a király személyesen adta át a katonát a rendőrminiszternek és a főkapitánynak, hogy újabb parancsig odakint várjanak vele. Mindenki a katonát nézte, mindenki a katonát faggatta, de a katona halgatott és egykedvű, közönyös arca nem árult el semmit.

— Nem közönséges gazember — mondta a rendőrminiszter halkán és a főkapitány még halkabban igazat adott neki.

Ezalatt odabent az agg Kifosztovics patriárka a következő beszédet intézte a királyhoz, aki a nagy csapáshoz képest elég derültnek mutatkozott:

— Felséges uram! Józan és komoly megfontolás után elhatároztuk, hogy ebben a rendkívül kényes ügyben a döntést átengedjük neked. Magad is érezni fogod, hogy itt nem mindennapi dologról van szó. Szabad-e nekünk kétségbevonunk azt, hogy itt valóban csoda történt. Meghazudtoljuk a Csodatevő Szűzet, aki a katonát egyenesen hozzám utasította? Szabad-e azt mondanunk, hogy ez nem igaz? A nép amúgy is tamáskodni kezd, az erkölcsök egyre rosszabbak lesznek, a templomokat alig látogatja valaki, mi történik akkor, ha mi magunk is segítünk a romlásban? Mindenféle okokból hasznos és üdvös lenne belenyugodni abba, hogy anynyi esztendő után megint csoda történt, mondjuk — újabb visszaélések elkerülése végett — az utolsó csoda. Másrészt azonban nagyon jól tudjuk, hogy a százezer dénár értékű gyémánt-kehelynek e szemérmetlen eltulajdonítását nem lehet szó nélkül tűrni. Az ország

anyagi viszonyai amúgy is a legrosszabbak, nem ajándékozhatunk százezer dénárt egy tolvajnak, aki...

— Tolvajról beszélsz, Kifosztovics patriárka? — kérdezte a király szeliden. — Itt nincs tolvaj...

A patriárka elszédült:

— Felséges uram... azt hiszed... azt hiszed...

— Azt hiszem, Kifosztovics patriárka, hogy a csoda valóban megtörtént, úgy, ahogy a katona elmondta...

A patriárka megsimogatta ősz szakállát.

— Nagyon örülök, felséges uram — mondta, még mindig bizonyos habozással — hogy így az egyház javára döntötted el a kérdést. Ennek beláthatatlan hasznossága lesz, ami bizonyára fölér százezer dénárral. De ha ezzel szemben az ország sanyaru helyzetét nézem, a vigasztalan pénzügyi állapotot, mint jó hazafi, csaknem azt kívánom, hogy a csoda meg ne történt légyen és a katona, mint közönséges tolvaj...

— Nem, nem — vágott közbe a király — csak maradjunk a csodánál. Ami pedig az ország sanyaru állapotát illeti, alapos reményem van, hogy egy-kettőre gyökeresen meg fog változni... a pénzügyek rendbejönnek...

— Felséges uram... talán megütötte a főnyereményt? — dadogta a patriárka.

— Nem, öregem — mosolygott a király — sokkal egyszerűbben oldottam meg a dolgot. A katonát, aki nagyon értelmes, tehetséges, leleményes és előzékeny embernek látszik, megtettem pénzügyminiszternek...

Természetesen az Aero-Klub vezetőségénél érdeklődése az iránt is megnyilvánult, vajon a város részéről támogatásban részesülne-e? Tudni kell, hogy a repülőgépgyár nem jelent drága épülettömböket. Két, ugynevezett, ikerhangárból áll, melyek egyike a szerelésre, a másik az iskola céljait szolgáló gépek elhelyezésére való. Ez irányban is biztató választ kaptak az érdeklődők.

Értesültünk arról is, hogy az Aradon létesítendő aeronautikai telep körül érdeklődés lesz a Magyar-Daimler automobil részvénytársaságnak is, melynek Windisch-Graetz herceg egyik főrészvényese és amely csak a múlt hetekben vásárolta meg az aradi Westinghouse-gyár francia kezében lévő részvényeit. A részvénytársaság, hír szerint, az aradi automobilgyár mellett motorgyárat is akar létesíteni.

Halálra ítélték a temesvári rablógyilkost (Balázs szilárdan áll az akasztófa alá.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Temesvár, november 24.

A temesvári esküdtbiróság ma délután hirdette ki ítéletét Balázs Istvánnak, Löwinger Ferenc zálogos gyilkosának bűnpörében. Az esküdtek úgy a gyilkosságban, mint a rablásban bűnösnek mondták ki a vádlottat, akit a bíróság a verdikt alapján kötélfalálra ítélt. Az ítélet, aki mindvégig cinikusan tagadta tettét, az ítélet kihirdetését is látszólag nyugodtan fogadta.

Az ítélet éjszakáján.

Tegnap délután a tárgyalás folyamán még a megbánás legesekebb jele sem mutatkozott Balázs Istvánon. Apatikusan nézett maga elé és védőjének mentő szavai ép oly közönyösen hatottak rá, mint a vádló királyi ügyész lesújtó bírálata. A tegnapi tárgyalás befejezése után azonban elhagyta energiája és nyugodtsága. Balázs nyugtalan lett, fel és alá sőtált cellájában, majd este nyolc óra felé magához kérte Farago László fogházfelügyelőt, aki előtt ama kivánságát fejezte ki, hogy mint katolikus tisztázni akarja lelkét és ezért papot kért, hogy annak meggyónhasson. Ma reggel hét órakor tényleg meg is jelent Balázs cellájában páter Pugel Angelo salvatorianus szerzetes, ferencvárosi lelkész, aki háromnegyed óra hosszat tartózkodott a gyilkosnál. Balázs meggyónt a lelkésznek és azután sokkal nyugodtabb lett. Ha a lelkészt nem kötné a gyónási titok szentsége, úgy az egész büntény tisztázva állna a bíróság előtt. Balázs különben a mai éjszaka folyamán igen nyugtalan volt és csak miután nagyobb mennyiségű brómot kapott, tudott reggel felé elaludni. Balázs különben mielőtt meg nem gyónt, a reggelit visszautasította és csak azután reggelizett.

Nem vagyok bűnös.

Elnök tíz órakor megnyitja a tárgyalást és előszólija a vádlottat:

Balázs István, hallotta, hogy tegnap az ügyész és védő mit mondott, van-e valami előterjesztése?

Balázs István: Nyugodt lelkiismerettel mondhatom, hogy nem vagyok bűnös, nem vagyok Löwinger Ferenc gyilkosa. Egyebet nem mondhatok... Egyebet nem mondhatok...

Virág Béla elnök ezután felolvastatta a végleg megállapított és elmondott rezüméjét. Háromnegyed 11 órakor visszavonultak az esküdtek tanácskozni.

A gyilkos rossz álma.

Az elnöki rezümé elhangzása után, mielőtt az esküdtek tanácskoztak, Láng Béla dr. védő bement a vádlotthoz, akit a tanúk szobájában őrzött két fegyőr. Balázs István mosolygott rá. A védő kérdezte, miért mosolyog, mire Balázs így felelt:

— Teljesen nyugodt vagyok. Az éjjel ugyanis egy furcsa, rossz álmom volt. Azt ál-

modtam, hogy egy nagy teremben vagyok és a földön egy paprikát láttam. Le akartam hajolni, hogy felvegyem, de ekkor arra szaladt egy macska és elkapta. A paprika erős, a macska hamis. En azt hiszem erős és hamis ítéletre van kilátás.

Szünet alatt a tárgyalás közönségének egy része nagyon komolytalanul és az adott helyzethez éppen nem méltóan viselkedett, nevetéstől volt a terem hangos és csak akkor váltotta fel halálos csend a mulatózók zaját, amidőn feltizenkettőkor az esküdtek ismét bevonultak a terembe és izgalomtól sáppadó arccal foglalták el helyeiket.

Bűnös rablásban és gyilkosságban.

Egy órai tanácskozás után visszatértek a terembe az esküdtek. Az elnök a tárgyalást újból megnyitotta és felkérte az esküdtek főnökét, hogy olvassa fel az esküdtek határozatát.

Malonyai Zsigmond: Beszületemre és lelkiismeretemre, Isten és emberek előtt bizonyítom, hogy az esküdtek határozata a következő:

Arra a kérdésre, hogy bűnös-e Balázs István vádlott abban, hogy Temesvárott ez évi június hó tizedik napján, délután egy óra tájban Löwinger Ferencet szurásokkal és ütésekkel előre megfontolt szándékból megölte? Az esküdtek válasza: *Hétnél több igen.*

Az első csoport második és harmadik különkérdése ennél fogva elmarad. A második főcsoport első főkérdésére, hogy Bűnös-e Balázs István vádlott abban, hogy Temesvárott, ez évi június hó tizedik napján, délután egy óra tájban készpénzből és ékszerekből álló idegen dolgot Löwinger S. és társai cég birtokából a jelen volt Löwinger Ferenc halálos bántalmazásában nyilvánult erőszakkal, azon céliből vett el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa? az esküdtek felelete: *hétnél több igen.*

A többi kérdések elmaradtak.

A közönség sorain tompa morajlás futott végig a súlyos verdik hallatára és az elnök intézkedett, hogy vezessék be a vádlottat.

Balázs István belépett a terembe és tekintetét mereven egy pontra szegezte.

Az arcszine halálsápadt, az orr körül két mély barázdá. De azért nyugodt, az átélt izgalmaknak semmi nyoma sem látszik rajta. Egykedvűen áll fel, amikor az elnök megszólal: Balázs István, közlöm önnek az esküdtek határozatát. Jegyző ur, olvassa fel a határozatot.

Probszt István dr. felolvassa az esküdtek határozatát.

Elnök: Balázs István, megértette az esküdtek határozatát? Kíván-e valami megjegyzést tenni?

Balázs István: Nem kívánok semmit. Megnyugvással veszem tudomásul, hogy az esküdtek irak igenlő választ adtak bűnösségemre és nyugodt lelkiismerettel nézek elébe az ítéletnek.

Az utolsó beszédek.

Boross Dezso királyi ügyész rövid beszédben halált kért a vádlottra.

Láng Béla dr. védő hosszabban beszélt és beszédét így fejezte be:

— Távol áll tőlem a szándék, hogy hivatalos bírának a halálbüntetésről prelekiókat tartsak. De fel kell említenem a híres bécsi Neuda-nak mondását: Nemcsak a test elpusztításáról van itt szó, hanem a lélekről is. Ha van ebben a testben lélek, ha csak a léleknek egy atóma van meg, adjunk alkalmat arra, hogy ez a porcsika kifejlődjék. Már pedig Balázs Istvánban lélek egy hurja feltétlenül megszólalt. A lélek a megnyilatkozása pedig a szerelem, az a határtalan szerelem, melyet Horák Mária iránt érzett Kiss József szavaival végezt: Adonáj! Te adtad, te elvetted! Kéri a bíróságot, tanúsítson könyörületet és gyakoroljon kegyelmet.

A bíróság tanácskozik.

Ezután a bíróság vonult vissza ítélethozatalra. Ekkor a teremben már türelmetlen volt a forróság, mindenki tolakszik és ágaskodik, mindenki csupa várakozás. Az arcaok megnyulnak és minden szem arra az ajtóra szegeződik, amely mögül a bíróságnak kell nemsokára eltűnnie. Ólomsúlyal nehezednek a várakozás percei a közönségre, de a vádlottra is. Balázs most már nem olyan nyugodt. Izg. mozog, kezével többször végigsimít nedves, izzadt homlokán és gyakran igazgatja közeljött. Boross királyi ügyész magához is szólítja az egyik Balázs őrző fegyőrt és ennek útján megkérdezteti a vádlottat vajjon óhajt-e valamit? Balázs nem szól semmit, csak tagadólag rázta a fejét.

A halálos ítélet.

Kevéssel félegy előtt vonult be a törvényszék főelőtanácskozás után. Halálos csend uralkodott a teremben. Lélekzetfojtva leste a hallgatóság az ítéletet, amely Virág Béla dr. ajkairól hangzott el. Minden szem rajta függött. Virág elnök pedig ott állott és sápadtan, de azért határozott, erős hangon olvasta fel az ítéletet.

Öfelsége a király nevében

a temesvári királyi törvényszék esküdtbirósága a következő

ítéletet

hozta. Az esküdtek igazmondása alapján a törvényszék is bűnösnek mondja ki Balázs Istvánt a btkv. 278. §-ba ütköző gyilkosság és a 96. § alapján vele anyagi bűnhalmazatban álló, a btkv. 344. §-ba ütköző rablás büntetésében és ezért a btkv. 278. §., 348. §. és a 96. §. első pontja alapján össz büntetésékp

kötél általi halálra ítéli.

Kötelezi vádlottat a költségek megtérítésére, ezek azonban egyelőre behajthatatlanok. A mellékbüntetések mellőztettek. A bünyelt képező ruhák, ékszerek, az adóhivatalban 200. szám alatt felvett készpénz a Löwinger-cégnek, két kés egy tolvajkulcs a temesvári rendőrségnek, vádlott szalmakalapja és ruhái pedig vádlottnak kiadatni rendeltetnek.

A királyi törvényszék az esküdtek határozata szerint a maga részéről is bíróság bűnösnek mondta ki a vádlottat. A büntetés kiszabásánál a bíróság mérlegelte az enyhítő és súlyosító körülményeket, de *enyhítő körülményt csak egyet talált*, azt, hogy a rablott holmi megkerült, a kár megtérült, de — ez is a vádlott akaratán kívül. Ellenben *súlyosító körülmény, hogy a vádlott már három ízben büntetve volt*, továbbá a bűnhalmazat, a rablott érték nagysága, *vádlott vakmerősége, a halálos sérülések nagy száma*, mely vádlott átkodott ságára mutat. A bíróság úgy találta, hogy ez az az eset, amelynél a halálbüntetés kiszabását a törvény a bíróság kötelességévé teszi.

Az elnök hangja csak akkor remegett kissé, amikor a szavakat mondotta ki: halálra ítéli. E pillanatban megdöbbant mindenkinek a szíve. Sápadtak voltak a bírák és az esküdtek is. Balázs István nagy lelki nyugalommal hallgatta végig az ítéletet. Nem moccan és nem tántorodott meg egy pillanatra sem. A közönség sorai között halk moraj fut végig. Helyeslő fejbőlintgatások mindenfelé. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, a védő azonban többrendbeli semmisségi panasszal élt.

Az elnök ezután a vádlotthoz fordult: Balázs István! Önt az esküdtek igazmondása alapján a bíróság halálra ítélt. Megértette?

— Igen! — felelte Balázs.

A védő ur által előterjesztett semmisségi panaszokhoz hozzájárul, vagy megnyugszik az ítéletben!

— Megfelebbezem!

— Balázs István, kíván a halálbüntetés miatt öfelségéhez kegyelemért folyamodni?

Balázs (hosszu megfontolás után, miközben — mint eddig — mozdulatlan, nyugodt és hidegvérű marad): Igen!

Az elnök erre felszólította Balázs védőjét, hogy a kegyelmi kérvényt három nap alatt adja be.

A közönség éljenez.

Amikor a halálos ítélet kihirdetése elhangzott, a hallgatóság megéljenezte a bíróságot. Az elnök ezért rendreutasította a hallgatóságot. Ebben a pereben Balázs, aki háttal állott a közönségnek, féloldalt fordult és cinikus mosolyra torzítja száját. A közönség csak nehezen oszlott el a jó félóra múlva került, amíg a vádlottat kivezethették a tárgyalóteremből. A folyosón a közben Balázs valami viccet mondott el a kísérő börtönőröknek s maga is jól mosolygott rajta.

A bíróság ezután kegyelmi tanácsot alakult. A határozatot titokban tartják.

A fogház előtt az utcán százakra menő tömeg várta az ítéletet. Alig telt bele pár perc s a halálos ítélet híre az egész városban elterjedt. Az ítéletet mindenfelé a legnagyobb megelégedéssel fogadták.

A halálraítélt nyugodt.

A tárgyalás után Balázst visszavezették cellájába. Ruganyos léptekkel ment végig a fogház udvarán és a cellában megebédelt. Huslevest, húst és tésztát evett, majd a fogházfelügyelő irodájában találkozott anyjával. A megtört, szerencsétlen asszony sirva borult fia nyakába és hangosan jajveszékelt.

Balázs biztatja anyját:

— Bizzál a jó istenben!

Később nővére, Felber Lajosné, Balázs Anna látogatta meg, akitől azt kérte, hogy délután szeretné látni a menyasszonyát, akitől el akar búcsúzni.

A tárgyalás folyamán egy hírlapírónak sikerült még a verdikt kihirdetése előtt Balázs Istvánnal néhány szót váltani.

— Tudja-e — szölt hozzá — hogy a maga szomorú sorsát hiányos nevelésének köszönheti?

— Kérem, — felelte lemondással, — tudom én azt. Olyan vagyok, mint a mag, melyet elvetnek és kikel, de senki sem ápolja. Elsatnyul, elcsenevészedik, ellepi a dudva és a gaz. A növény felnő, de elgörbül és elkorcsosodik, mint a fa, melyet sohasem nyesegettek.

— El van készülve a súlyos ítéletre?

— El. Tudom mi vár rám.

— Azért nem kell a legrosszabbtól tartania. Lehetséges, hogy a törvényszék életfogytiglani fegyházra ítéli.

— Eh, tudom én azt, hogy halálra ítélenek. Jobb is ez, mint a fegyházbüntetés. Fegyházban már voltam és nem kérek belőle.

— Nem fél a halálbüntetéstől?

— Teljesen nyugodt vagyok. Lehet, hogy sápadt leszek, hogy elhalványul az arcom, ha majd utolsó utamra vezetnek, de biztosítom, hogy ugyanazzal a szilárdsággal állok majd a bitófa alá, mint amelyet az egész tárgyalás alatt tanusítottam.

Ez a végső akkord az izgalmas bűnpörben. Most már csak a vég van hátra.

KI LEGYEN az aradi primadonna?

— Szavaznak a bérlők. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 24.

Élénk feltűnést keltett ma az Aradi Közlöny ama cikke, amely a primadonna válsággal foglalkozva, megkezdte a bérlőközönség szavazatainak közlését. A mai posta még nagyobb tömegben hozta a bérlők szavazatait. Az élénk érdeklődés azt bizonyítja, hogy a publikumot erősen foglalkoztatja az a kérdés: a direktor kit szándékozik a jövő színi-évadra primadonnának szerződtetni az aradi színházhoz. Az érdeklődésnek ez a szokatlan mérvben való megnyilvánulása azt is dokumentálja, hogy a közönség szívesen mond véleményt fontos színházi kérdésekben.

A ma beérkezett szavazatokat szintén alfabetikus sorrendben itt közöljük:

Díósy Nuzsra szavaztak:

- Brandeisz Henrik.
- Fetter Géza.
- Frick József.
- Fülöp Béla.
- Funkelstein József.
- Hegy Albertné.
- Horvát Imre.
- Hollender Emil.
- Özv. Jakabffy Zoltánné.
- Jellinek József.
- Kenderessy Ferenc.
- Kintzig János.
- Kóvér Márton.
- Mandl Vilmos dr.
- Montág Manó.
- Münz Mártonné.
- Neuman Alfrédné.
- Báró Nopcsa Elekné.
- Órgróf Pallavicini Alfrédné.
- Paplitzy Antal.
- Réthy Jenő.
- Sármezey Endre.
- Seidner Bernát.
- Steiner J.
- Szűcs F. Vilmos és neje.
- Sztankovics Jenny.
- Szántay Lajos.
- Tagányi Sándor.
- Tagányi Istvánné.
- Özv. Vásárhelyi Lászlóné.
- Verbos Nándor.
- Özv. Verbos Ádámné.
- Vojtek Kálmán.
- Weisz Márk.

Kállay Jolánra szavazott:

Mann Adolf dr.

Hazai audienclája. Bécsből jelentik: Hazai Samu honvédelmi miniszter ma délelőtt fél 11 órakor kihallgatáson jelent meg a királynál. A miniszter jelentést tett a véderővita eddigi lefolyásáról és még ma visszautazik Budapestre. Hazai mai bécsi látogatásáról a következő informatív jelentést tesz közre: Beavatott politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak Hazai bécsi látogatásának. Nem titok, hogy Aussenberg közös hadügyminiszter nem tartja helyesnek a véderőreform egyes részleteinek megoldását. Most meg akarják alapítani, hogy micsoda formában volnának a javaslatok átdolgozhatók. Hazai ezért még Khuen előtt Bécsbe utazott és nagyon valószínű, hogy legközelebb a miniszterelnök is Bécsbe megy audienclára. Politikai körökben azt hiszik, hogy a tanácskozásokat

felülről jött utasításra kezdték meg. Az uralkodó ugyanis nem akarja, hogy a delegációk fölései zavaros helyzetet találjanak a véderőreform terén.

A hercegnő botránykrónikájából.

— Izgalmak Tosselliék válópörének tárgyalásán. —

Távirati tudósítás.

Páris, november 24.

Hirt adtunk arról, hogy Lujza hercegnőt a fiórenzi törvényszék november 18-án elváltatta férjétől, Tosselitől. A párisi *Matin* mai számában azt írja, hogy a válás nem történt meg, hanem csak az első békitő tárgyalás folyt le a fiórenzi törvényszék előtt és pedig a következőképen:

Flórenz egész előkelő világa találkat adott magának az igazságügyi palotában abban a reményben, hogy az egykori szász trónörökösét és Toseili urat láthatja. A hercegnő ügyvédje karján törte magát keresztül a nagy tömegben, míg az igazságügyi palota folyosót hatalmas léptekkel mérte fel Toselli. A hercegnő és férje úgy viselkedtek, mintha soha sem ismerték volna egymást.

A kíváncsiakat igen nagy csalódás érte, mert az a hír terjedt el, hogy a házastársak között heves és botrányos jelenetek fognak lejátszódni. A hercegnő a törvényszék előtt szóval is elöadta válókeresetét és részletesen elmondotta az okait: rossz bánásmód és bántalmazás férje részéről, a kit házasságtöréssel is megvádolt. Határozottan kijelentette, hogy minden békitési kísérlet hiábavaló, mert ő soha többé a férjével együttélni nem fog.

— Ilyen körülmények között — mondta az elnök — önre is asszonyom és Toselli urra is a legjobb, ha közös megegyezéssel elválnak. Egyezzenek meg a válás módozataira nézve és ezt a törvényszék el fogja fogadni s ezzel mindennek vége lesz.

— Hajlandó vagyok ily módon válni — felelte a hercegnő — ha Toselli ur elfogadható feltételeket szab.

Ekkor behívták a fiórenzi hegedűst a terembe és az elnök tudtára adta, hogy milyen megállapodásra jutott a hercegnővel.

— A magam részéről is beleegyezem — felelte Toselli — de csak azon feltétellel, ha Toselliné asszony visszavonja a vádjait: és pedig azokat, amelyek rossz bánásmódra és házasságtörésre vonatkoznak.

— Semmit sem vonok vissza — mondta heveskedve a hercegnő — mert amit elmondtam, az a tiszta valóság és válási keresetemnek az alapja. Ami engem illet, csak egy feltételt szabok és ez az, hogy azonnal adják vissza Bubimat.

Toselli magából kikelve ugrott fel helyéről és így kiáltott:

— Soha asszonyom! A Bubi az én gyermekem, nálam fog maradni, míg a törvényszék meg nem foszt atyai jogaimtól. Önnek nem kell hozzá járulnia az eltartásához. Bármit mondjon is, nekem nem kell a pénze fiam neveltetésére, de a gyermeket megtartom.

Toselli kérelmetlenül maradt. Az elnök kijelentette, hogy hasztalan volna a házaspár együttélését meghosszabbítani és kijelentette, hogy a törvényszék ítélkezni fog a hercegnő válókeresete felett. A per folyamata alatt a fiúcska Toselli szüleinek felügyelete alatt marad.

A hercegnő rendkívül izgatottan távozott ügyvédje karján a tereméből. A válóper valószínűleg jövő év januárjában nyer befejezést.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szombat: Királyfogás, operette. Új betanulással. (A. bérlet.)

Vasárnap: Délután: Milliárdos kisasszony, operette. Este: Királyfogás, operette.

* **Szentivánéji álom.** A Shakespeare ciklus második darabjának, a nagy költő legbájosabb tündérragóját, a Szentivánéji álomot választották. Örömmel konstatáljuk, hogy ez az előadás már sokkal inkább méltó volt a jellemzős emlékéhez és az aradi színház megkövetelt színvonalához. Gondos betanulással, lehetőségig illuziót keltő rendezésben került színre a darab, és így a siker is megvolt. A szereplők felsorolásánál bizonyos sorrendet tartva, *Polgár, Győző* és *Várnay* aratták a legnagyobb sikert. Puck szerepében élvezetes volt *Vendrey Vilma* stílusos beszéde, *Neogrady Dóra* kedves tündérje, *Nógrady Malvin* tündérrájkirálynője szintén tetszést arattak. *Novák Irén, Kápolnay Juliska, Beregi dr., Keszler és Dolly* osztokodtak még az est sikerében. A zenekar szépen interpretálta *Tilger* dirigálásával *Mendelssohn* gyönyörű zenéjét. (H. G.)

* **Szendrey banket.** Szendrey Mihály jubileuma alkalmából, november 30-án a „Fehér-Kereszt”-ben rendezendő társasvacsorára az aláírási ivec *Gonda László* színházi pénztárnoknál és a *Loyd* helyiségében vannak elhelyezve. Kérjük az érdeklődőket, hogy az ivecet legkésőbb 28-ig aláírni sziveskedjenek. A rendezőség.

* **Neogrady Antal kiállítása.** *Neogrady Antal*, a kiváló festőművész december hónapban gyűjteményes kiállítást rendez Aradon. Az országsszerte ismert művész nem először lép az aradi közönség elé. Többször volt alkalma már az aradi közönségnek a neves festő pompás képeiben gyönyörködni s előreláthatólag most is oly sikere lesz kiállításának, mint a múltban. A gyűjteményes kiállítást *Weisz Leo* rendezi.

* **A királyfogás.** A *Csiky*-ciklust szombaton este fejezi be a színház a *Királyfogás* operett reprizével. *Csiky Gergely* és *Konti József* operettje régóta nem került színre az aradi színpadon és így ez a komoly és értékes daljáték jóformán ismeretlen a közönség előtt. Pedig a magyar operettirodalomnak egyik legbecesebb alkotása ez a daljáték, amelynek szövegét *Csiky Gergely*, zenéjét pedig a leginvenziósabb és legtehetségesebb magyar zeneszerző, *Konti József* írta. A főszerepeket *Diósy Nusi, Neogrady Dóra, Benkóné, Ladiszlay, Huszár, Győző, Polgár, Cseh, Vass, Várnay* játsszák.

* **Egy asszony karrierje.** Páratlanul áll a kinematográfia társadalmi drámái között az a legújabb norvég film, amelynek „Egy asszony karrierje” a sokatmondó és jellemző címe. A mestermunkát a vidéken elsőnek az Apolló-színház szerezte meg s vasárnapról kezdve bemutatja.

* **A négy ördög utolsó előadása.** Az Apolló-színház szombaton mutatja be utódjára a norvég filmgyár szenzációs drámáját, *A négy ördögöt*. Most amikor már három napon keresztül alkalma nyílott az aradi közönségnek gyönyörködni a modern kinematográfia osodálkozásba ejtő alkotásáról, felesleges ajánlani ezt a háromfelvonásos drámát. A holt betűknél százszorosa jobb reklám annak a nagyszámú közönségnek az elismerése és tetszése, amely egybehangozvaon megállapította, hogy *A négy ördög* a legtekélyesebb és legfrappánsabb mozgóképek az eddig bemutatott képek között. Nem csak érdekesítő osekeménye, hanem a részletek mesteri kidolgozása s a kép fejlett technikája és az ismeretlen milió, melyben a cselekmény lejátszódik, helyezi a legelső helyre *A négy ördögöt*. Például annál megrázóbb jelenetet még nem vetítettek egy mozgószínház vásznára sem, mint amikor a féltékeny és szerelmében csalódott artista-leány a levegőben feléje ugró partnere elkapja a

kezét s az lezuhan a mélységbe. A négy ördög szombaton az Apolló-színház minden előadásán műsorra kerül. 177

* **Büszke szívek.** (Az utolsó *Frontignac* bemutatója.) Az *Uránia* színháznak olyan szenzációja van, mely páratlan a maga nemében. A bécsi Burgszínház egyik legjobb darabja után készült az utolsó *Frontignac*. Ennek a darabnak a bécsiek előtt különösen két körülmény ad mindig nagy fontosságot. Ezt a darabot ahányszor csak adják, megnézi ő Felsége a király, mert tárgyát tragikus végű öcsösének *Miksa* császárnak mexikói uralkodásából merítette. A másik, hogy *Johanna* szerepét a bécsiek világhírű művésznője *Schrott Katalin* szokta játszani. Ezt a darabot vidékre kizárólag az *Uránianak* adták át előadásra. Hatásában páratlan ez a darab, minek jellemzésére csak annyit említenek fel, hogy mikor *Frontignac*, nehogy együtt kelljen töltenie az éjszakát *Johannával* a bezárt toronyban és ezáltal kompromittálja, leugrik a toronyból, egy hölgy az izgalomtól hangos sikolyban tört ki és csak a későbbi jeleneteknél tudták megnyugtani. A páratlan érdekességű darab előadásait délután ötkor kezdi meg az *Uránia*. 175

A csaló bankárok ügyfelei

— A börzejátékos orvos. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, november 24.

A tárgyalást kilenc órakor nyitotta meg az elnök s folytatta a bizonyító eljárást. A panaszosokat hallgatták ki, akik ma is érdekes leleplezésekkel szolgáltak a börze titkairól és a játékszenvedélyről.

Kleinmann Ernő dr. gundelszheimi orvos és anyósa, *Beck Paulina* már más bizományos újján ítézték a tőzsdén, amikor a *Finanzielleg Wegweiser* a *Neumann* cégre terelte a figyelmüket. Ennek következtében megszakították régi ügynökükkel az összeköttetést s a *Neumann* cégnek adtak megbízást, hogy vásároljon nekik 125 darab osztrák-magyar államvasuti, 25 hitelbank, 25 rimamurányi, 25 városi vasuti és 25 kereskedelmi részvénytársasági részvényt. Ezekre a kötésekre 4000 márka fedezetet adtak. Ezt a fedezetet később még 20.000 márkával toldották meg. Egy alkalommal meglátogatta *Herzfelder* s rábeszélte, hogy vegyen brassói cellulóz részvényt, melyen könnyen kárpótolhatja magát korábbi veszteségeiért. A biztatására megbizta a céget, hogy egyéb értékpapirjait cserélje be brassói, majd jungbunzlai részvényekre. Amde ezek a részvények ettől fogva állandóan és rohamosan estek, holott azok a papírok, melyeket a jungbunzlai s cellulóze részvényekre becsereült, emelkedő irányzatot követtek. Miután a veszteség már-már fölemészlette a fedezetet s *Neumann* újabb fedezetet kért, a panaszos utasította *Neumann* t, hogy valamennyi értéket tegye át az osztrák földhitelintézethez. Vesztesége 40.000 márkára rug.

Elnök: Igaz az, hogy az ön anyósa szemrehányó levelet írt *Neumann*-nak, aki ennek következtében kijelentette, hogy megszakítja önnel az összeköttetést?

Panaszos: Ez igaz.

— Ugyanabban a levélben *Neumann* kéznek nyilatkozik, hogy önnel külön kontót nyit. — Ez is igaz. — És ön ezt elfogadta, miután becsúszatott kért *Neumann* tól az anyósa élehangu leveleért? — Elfogadtam, mert nem is sejtettem, hogy egy olyan bankárral állok szemben, aki in sich játszik. — Járt magánál *Basch*, a *Finanzielleg Wegweiser* szerkesztője? — Igenis, volt nálam.

— Mit akart magától?

— Azt mondta, hogy nagy befolyása van a *Neumann*-cégre s keresztülvizsi, hogy kedvezően bonyolítja le a kötéseit. Ő orvos, mondotta *Basch* és tudja, hogy az életet sokszor csak amputációval lehet megmenteni. Tudom, feleltem, de *Neumann* elfelejtette a sebet alakítani s én elvéreztem az amputálása alatt.

— Hogyan jött ön arra a gondolatra, hogy a börzén spekuláljon?

— A *Weisz E.* cég egy hirdetésre vitt rá.

Dési Géza dr.: Azok a papírok, melyeket a *Neumann* cég az osztrák földhitelintézetre átutalt, 265.000 márkát értek. Nem gondolja,

hogy az a bankár, aki rövid idő alatt ilyen összeget átutal, nem tekinthető in sich játékosnak?

A panaszos: Ha egy hitelezővel áll szemben, könnyen elteremtheti ezt az összeget.

— Ő, miután a *Neumann*-céggel megszakította az összeköttetést, egy másik bizományosnál játszott? — Igen, *Bergmann*nál. — Nyert annál a bizományosnál? — Ellenkezően, vesztettem 4000 márkát. — Tud arról, hogy az anyósa a *Neumann*-cégtől készpénzben is kapott nyereséget? — Arról nem tudok. — Pedig kapott 600 koronát. — Tudja azt, hogy az anyósa előbb játszott a *Neumann*-cégnél, mint ön? — Arról sem tudok. — Ugy látszik, hogy ön rutinizott játékos, mert annyiféle papírosra spekulált, s annyi bankárnál játszott. — Igen, mert vissza akartam szerezni, amit vesztettem. — Játszott ön a párisi börzén is? — Igen, játszottam.

Ügyész: A védő ur szóba hozta, hogy a panaszos, miután a *Neumann* céggel megszakította az összeköttetést, *Bergmann*nál játszott a börzén. Tisztelettel jelentem, hogy a panaszos valóban játszott *Bergmann*nál, de *Bergmann* ellen a tőzsdén fegyelmi följelentést tett, mely azzal végződött, hogy *Bergmann* t a tőzsdéről hat hónapra kitiltották.

Dési dr.: Az igaz, hogy *Bergmann* t kitiltották, de a kitiltás nem a *Kleinmann* dr. ügyében történt.

Káldor Gyula dr.: Ba fogom mutatni az iratokat, hogy *Bergmann* t valóban a *Kleinmann* panaszára tiltották ki.

Neumann kijelenti, hogy még alig volt számbavehető vesztesége a panaszosnak, amikor levelet írt neki s figyelmeztette, hogy további áresés várható. A panaszos mégis folytatotta az ángazemánt.

Az elnök: Miért küldötte *Basch* *Kleinmann* hoz?

— *Basch* Németországba utazott s én megkértem, hogy látogassa meg *Kleinmann* t s figyelmeztesse, hogy jó lesz lebonyolítani az ángazemánt.

— Mit tett volna, ha az értékek emelkedtek volna? — Azt jobban szerettem volna, mert akkor nem volnék most vádolt. — De miből fizette volna ki a differenciát? — Miből? Hiszen körülbelül félmillió korona állott rendelkezésünkre. — Az nem volt az ön pénze, hanem a *Lóránté*. — *Lóránt* a cégársam volt. Én jobbat nem tehettem, mint hogy gazdag embert vettem cégársamnak.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A kereskedők textilgyári kirándulásának elhalasztása. Az Aradi Kereskedők Köre az e hó 26-án vasárnap délelőttre tervbe vett látogatását a textilgyár igazgatójának tanácsára november 29-ére, szerda délelőtt 11 órára halasztotta, mert vasárnap üzemszünet van és így a kirándulás nem volna elég érdekes. A szerdai kirándulásra kizárólag kortagok jelentkezhetnek kedd délig a kör titkári hivatalában (telefon 868) indulás a Városi kávéház előtt várakozó külön autobuszpon pontosan 11 órakor.

(*) Az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület választmánya e hó 25-én (szombat) délután 3 órakor a város háza tanácstermében (I. e. jobbra) ülést tart, amelyre a választmány tagjait tisztelettel meghívja özv. *Hauser Károlyné* szedresné, egyes. elnök.

(*) Az aradi izr. kiházasító egyesület e hó 25-én, szombaton délután fél 6 órakor saját helyiségében (Árpád-tér 5. sz. I. em.) választmányi ülést tart, amelyre a választmány tagjait ezuton is meghívja *Kohn S. N.* elnök.

(*) Az „Aradi I-ső Jitékonycélú Nagybercsényi Társaság” folyó évi november hó 26-án d. u. fél 3 órakor választmányi gyűlést tart.

(*) Első aradi süket-némákat segélyező jitékonycélú társaság november hó 27-én este fél 8 órakor rendkívüli választmányi gyűlést tart.

(*) Az Első aradi betegsegélyező és temetkezési egyesület e hó 25-én délután 5 órakor saját helyiségében (Árpád tér 5. I. em.) választmányi ülést tart, amelyre a választmány tagjait ezuton is meghívja *Kohn S. N.* elnök.

Házkutatás a bárónénél.

— A Csávossy család harca. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Temesvár, november 24.

A Csávossy Gyula báró hagyatéka miatt megindult harcnak egyik részlete játszódott le ma reggel Temesvárott. A báró egyik leánya, Rajasich György báró özvegye, aki Temesvárott betegen fekszik egy női szanatóriumban. A többi örökösök a bárónét azzal vádolták, hogy a hagyatékhhoz tartozó nagyobb összeget jogtalanul magához vett. A nagybecskereki vizsgálóbíró utasítására a temesvári rendőrfőkapitányság ma házkutatást tartott a szanatóriumban, illetőleg a báróné szobájában. A bűnügyi rendőrkapitány két detektív segítségével végezte a nyomozást. Rajasich bárónénál mintegy kilencvenezer korona készpénzt és ötvenezer koronáról szóló takarékpénztári könyveket találtak, amelyeket a rendőrség lefoglalt.

A Rajasich bárónénál tartott házkutatás rendkívül érdekes körülmények közt folyt le. A személymotaást és házkutatást Péteri Ferenc dr. és Ráth Endre dr. ügyvédek jelenlétében ejtette meg a főkapitány özvegy Rajasich György báróné született Csávossy Adriennének a Tauffer-szanatóriumban levő lakásán. Azért rendelte el a személymotaást a vizsgálóbíró, mert a feljelentést megelőzőleg tizenegy nagy ládát, két zsákot és négy kisebb kezításkát találtak elrejtve Rajasich báróné különböző ismerőseinél, amelyek arannyal, ezüsttel, ruhaneműekkel és készpénzzel voltak tele. A szoba kályhájának széttörése után a kályha hátában találtak meg azt az egy darab negyvenhetezer koronáról szóló takarékkönyvet és kilencvenezer korona készpénzt, amit különben már átküldtek a nagybecskereki törvényszékhez. Öt nappal a följelentés beadása előtt több mint kétszázezer korona készpénzt találtak a bárónénál, amelyet állítólag a Csávossy-hagyatékából vittek el.

A báróné közvetlen környezetének egyik tagja így nyilatkozott az ügyről:

— Ez az egész újabb hajszá, amely a báróné ellen megindult, nem más, mint folytatása az első botrányoknak. Minden azért történik, mert a báróné az első ügyben keményen állást foglalt fivére ellen és ő volt az, aki a leg erősebben harcolt apjának a szanatóriumba való hurcolása ellen. A bárónét fivére lopással vádolja, de a báróné egészen nyugodtan várja a fejleményeket és az alaptalanul meggyanusított öntudatával néz a történendők elé. A bárónénál talált 47.000 koronás takarékkönyv és a 90.000 korona készpénz az ő jogos tulajdona. A báróné Reichenau-ba kísérte nagybeteg, azóta elhalt apját. Itt egy táskában volt a pénz. A báró halála előtt való három nappal keletve találtak egy papirlapot, amelyen ez állott: „A lakásban található összegből 6000 korona az enyém. A többi a leányomé. Csávossy báró.” A táskában 96.000 korona készpénz volt, tehát 90.000 korona a báróné tulajdona. A báróné bizonyítani tudja, hogy a 90.000 korona őt illeti meg.

A Csávossy-hagyaték miatt különben másik kereset is volt folyamatban. Ifj. Csávossy Gyula báró ugyanis ez év elején keresetet nyújtott be a bilédi járásbíróshoz édesatyja és annak felesége, Spiegelfeld Jozefin ellen a miatt, mert Csávossy báró ingatlanainak egy részét ajándék címen átruházta feleségére, ifj. Csávossy br. mostohaanyjára. A fiatal báró kérte a per följegyzését is. A bilédi járásbíró mint tkv. hatóság helyt adott ennek a kérelemnek. A szegedi tábla azonban megváltoztatta az elsőfoku

biróság végzését és a fiatal báró keresetével elutasította. A Kuria ötödik polgári tanács ma Illés Jenő bíró előadásában tárgyalta az ebben az ügyben benyújtott föllebezést és a tábla ítéletét kérvényezés jogosultságának hiánya miatt jóváhagyta.

Egy osztrák gőzös katasztrófája.

— Hatvan ember a tengerbe fulladt. —

Távirati tudósítás.

Trieszt, november 24.

Trieszt közelében a Romagna nevű gőzös, amely hetenkint Trieszt és Ravenna között közlekedik Ravigno közelében a sirokkó következtében sziklához ütdött és elsüllyedt. A hajón, mely egy magántársaság tulajdona, 21 főből álló legénység volt, ezeken kívül 49 utas tartózkodott a Romagnán. Kétségkívül megállapították már, hogy a hajón tartózkodottak közül csak tizen menekültek meg és hatvanan vízbefultak. A 60 vízbefult közül 47 utas és 13 a legénység tagja. A tiz megmentetből nyolc a legénységhez és kettő az utasok közé tartozik.

A borzalmas szerencsétlenség részleteiről még keveset tudnak. Az utasok közül csak egy trieszti kávé és kis öt éves fia menekült meg. A trieszti kávé a rettenetes katasztrófáról a következőket mondja:

— Ravennából jöttem, ahol anyámat és 12 éves fiamat látogattam meg. Öt éves Herkules nevű fiam volt velem. Midőn beszálltam a hajóba, a tenger színe hullámos volt, a vihar folytonosan erősödött és ezért hét órakor reggel gyermekemmel a kajütbe vonultam, ahol a vihar gyötrelmesen dobált bennünket ide-oda.

Rögtön észrevettem, hogy a hajó helyzete igen kritikus. A fedélzetre siettem és láttam, hogy a matrózok a hajó teherrakományának darabjait a tengerbe dobják, hogy ezzel is könnyítsenek a hajó helyzetén. Ebből arra következtettem, hogy a Romagna zátonyra került. Visszasiettem tehát a kajütbe, ölembe kaptam gyermekemet és felsiettem vele a fedélzetre. A hullámok oly magasra csapdostak, hogy a víz a kéménybe hatolt. A villany világitás is elaludt. Gyermekemmel habozás nélkül a vízbe ugrottam és szerencsére meg láttam mellettem egy mentőcsónakot a Romagna néhány matrózával. Kértem, hogy vegyék fel legalább a gyermekemet a csónakba, ami meg is történt. En a csónak után usztam és egy csöndes pillanatban magam is beszálltam. Nemsokára rá egy a Romagna másik mentőcsónakára bukkantunk. Miután az nagyobb volt, gyermekemmel ide szálltam be. Reggel a Tiroi nevű Lloyd-gőzös megpillantott bennünket és fedélzetére vett.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Takács Zoltán bűntársa. Budapestről jelentik: A budapesti büntetőtörvényszék Szepessy bíró elnökletével ma Rákási István turkevei gazdag földmives ügyét tárgyalta, aki a vádrat szerint Takács Zoltán dr.-nak, a hírhedt pénzhamisítónak a bűntársa volt, aki most valahol Svájcban van letartóztatva szintén pénzhamisításért. Rákási nyolc hónapja van már vizsgálati fogságban. Védője Weisz Ödön dr. mindent megmozgatott az érdekében, de nem tudta szabadlábra helyeztetni. A mai tárgyalás után azonban szabadlábra került, mert a tagadásban levő Rákásit Noszlopy Tivadar somogy megyei főjegyzőnek tanuvalomása után a bíróság figyelembavéve az enyhítő körülményeket, három havi fogházbüntetésre ítélte, amelyet a vizsgálati fogsága által kitöltöttnek vettek.

Olasz blokádnál a Dardanellák ellen.

— Nemzetközi bonyodalom küszöbén. —

Távirati tudósítás.

Az olasz-török háború válságos fordulatához érkezett. Az olaszok, miután Tripoliszban sehogysem tudnak boldogulni, most régóta halogatott vakmerő tervük megvalósításához akarnak fogni: blokirózni fogják a Dardanellákat és ezzel a legsúlyosabb komplikációkat idézhetik föl a Balkánon és a hatalmak között.

A kalandoros tervről ezek a táviratok szólnak:

Konstantinápoly, november 24. Egészen bizonyosnak látszik, hogy Olaszország arról értesítette az osztrák és magyar és az orosz kormányt, hogy kénytelenek Törökországnak egyik érzékeny pontját megtámadni. Pallavicini gróf és Carikov nagykövetek ezt tegnap jelentették a nagyvezirnek s hozzátették, hogy Olaszország újabb akciójának megkezdésére tíz napi ultimátumot szabott meg. A nagykövetek rámutattak arra a nagy veszedelemre, amelyet a harctér kiterjesztése maga után vonna. A tegnapi miniszeri tanács ezzel a dologgal és a nagyhatalmaknak a török jegyzékre küldött válaszával foglalkozott.

A nagyhatalmak a török kormányt arra a közlésére, hogy az olasz flottának a sziget-tengeren lévő szigetek ellen tervezett akciója következtében meg fogja tenni a szükséges intézkedéseket, kitérő választ adtak, mert a nagyhatalmak a konfliktus kibővüléseért semmiféle felelősséget sem vállalhatnak.

Az osztrák és magyar nagykövetség köréből jelentik, hogy Ausztria és Magyarország Olaszországtól még eddig semmiféle értesítést sem kapott a flottaakcióról, mindazáltal lehetséges, sőt valószínű, hogy az olasz flotta a török partokat meg fogja támadni. — Szaloniki megtámadása teljesen ki van zárva, valószínűbb, hogy a flotta Szmírnát fogja bombázni, de még több valószínűsége van a Dardanellák blokádjának partraszállás kísérlete nélkül, ami egyértelmű volna Dél-Oroszország blokádjával és legfőjebb arra vezetne, hogy Oroszország ellenakciót fog megindítani. Érthetetlen dolog tehát, hogy mi akar Olaszország ezzel elérni.

Békés közvetítésre ez idő szerint nincs kilátás és a béketárgyalásról csak akkor lehet szó, ha Olaszország a tripoliszi korlátolt harctérre szorítkozik s ott igyekszik nagy döntést elérni. A semleges tengeri kereskedésnek a Dardanellák világkereskedelmi útján való megzavarása semmi esetre sem viheti előbbre a békés közvetítést.

Konstantinápoly, november 24. Több, mint bizonyos, hogy 24 órán belül az olaszok a Dardanellákat elzárják. Ez nem is annyira Olaszországra, hanem Oroszországra, Romániára és Bulgáriára igen nagy kárral jár és valószínű, hogy Oroszország tiltakozni fog ellene. Ezért nincs kizárva, hogy újabb súlyos komplikáció áll be a nemzetközi helyzetben.

London, november 24. A török trónörökös az olasz-török háború ügyében a következőket mondta a Daily Chronicle munkatársának: A legvégsőig fogunk harcolni, nekünk nem szabad Tripoliszt átengednünk. Minden kompromisszum ki van zárva, Tripolisz kell, hogy török tartomány maradjon. Olaszország akciója a Dardanellák ellen nem valószínű, mert ez ellen az összes hatalmak tiltakoztak már.

HIREK.

Sarah Bernhardt

nem megy férjhez.

— A haragos tragika. —

Távirati tudósítás.

Páris, november 24.

Néhány nap előtt bejárta az európai sajtót az a hír, hogy Sarah Bernhardt, a franciák nagy tragikája férjhez megy. A hír csaknem lehetetlennek tetszett annál is inkább, mert a világhírű művész már hatvanhét esztendő, míg a vőlegénynek emlegetett Dennegen Louis nevű színész negyven esztendővel fiatalabb. Bármily kötkedéssel is fogadták azonban a házassági hírt, mégis megállapították a francia riporterek, hogy a nagy Sarah és a kis Dennegen szerelme minden valószínűség szerint Amerikában szövődött.

Sarah Bernhardt ugyanis a nyáron tért vissza hosszabb északamerikai turnéjáról a művészi köruton egy francia és olasz művészekből válogatott staggione keretében mutatta be utólrhetően művészetét. A kis társulatnak tagja volt Dennegen Louis is, aki a szerelmes szerepeket játszotta és így több darabban partnere volt Sarah Bernhardtnek. Ebből a színpadi szerelemből lett az életbevágó és sajtóságos házassághoz vezető első szerelem — állapították meg a riporterek.

A nagy Sarah erre elhagyta a béketűrés és egy angol lap tudósító előtt rendkívül élesen kikelt a házassági hír terjesztői ellen. Sarah Bernhardt színházában kereste föl a Daily Telegraph párisi levelezője. A művész éppen Hugó Viktor drámájában, Borzia Lukréciaiban próbált, de félbeszakította a próbát, hogy meginterjavegtesse magát.

— Anya, nagyanya és dédanya vagyok — jelentette ki méltatlankodva a tragika. — Azt hiszem, a dédanyák nem szoktak férjhez menni és nekem sincs eszemagában sem a házasság. Fiam, Monis most negyvennégy éves. Általános vőlegényem pedig — akit különben tisztelik és nagyrabecsülök — tudvalevőleg huszonhat esztendő. Azt hittem, a párisiak komolyabb asszonynak ismernek, mint aki a bohóságokra hajlik, hogy saját unokáival egykoru emberhez menjen feleségül. Főhatalmazom önt, hogy a leghatározottabban megcáfolja házasságom híreit. Azért, mert együtt játszottam azzal a fiatal emberrel a színpadon, nem szükséges, hogy a felesége legyek. Ez a hír egyszerűen nevetséges, sőt ha jól meggondolom, nem is annyira nevetséges, mint inkább arcátlan!

— Sóiány Arad- és Hunyadmegyében. Megirtuk már, hogy az államvasutak feltűnően nagy kocsibiánya egyéb bajok mellett a sószállítását is lehetetlenné tette. Az aradi kereskedelmi és iparkamara már sürgős feliratban hívta föl a kereskedelmi miniszterium figyelmét a fenyegető sóínségre, ám ezidőig semmiféle intézkedés nem történt. Pedig az aradi sóhivatal valószínűleg ostromnak van kitéve és úgy iparkodik csekély sókészletét a teljes kifogyástól megvédeni, hogy a sóért jelentkezőknek a kért mennyiségnek csak csekély részét szolgáltatják ki. Ilyen körülmények között ma már alig lehet sót kapni Aradon a nagykereskedőknél sem és megessett tegnap, hogy egy nagyobb aradmegyei községbeli kereskedő ötven métermázsas darált sót akart vásárolni üzlete számára és reggeltől estig járt Aradon üzletéről-üzletre, amíg tíz-husz-ötven kilónként össze tudta szedni az ötven mázsát. — Brádról is azt jelentik, hogy Hunyadmegyében az általános drágasághoz egy váratlan csapás szögdött: a sóhiány. Két-három hét óta az egész

vármegyében megszűntették a sóárusítást. A sóhiány már oly fokot ért el, hogy az emberek csak nagy rimánkodásra kapnak egy kis sót, de tíz fillér árúnál többet senkinek sem adnak. A falusi szatósoknál már egyáltalában nincs egy szemernyi sem. A megrémült lakosság három-négy órányira kénytelen gyalogolni a városba, hogy háztartása számára egy márényi sót szerezhessen. Szinte éhínséggel te nyegeti ez a helyzet a szegény népet, mert téli főledele a káposzta, ennek besavanyítása pedig sóhiány miatt teljes lehetetlenség. Ugyancsak lehetetlenné teszi a népnek a sertésölést. Bizonyos, hogy ha a sóhiány még sokáig tart, a télen nyomorúságba jut a nép.

— Román kongresszusi tagválasztás. A görög keleti románok között most folynak a kongresszusi választások. Az aradi esperesi körületben Csorogár Román papnevelői igazgatót, a kisjenőiben Pap Aurélt, a székudvari körületben Bodó Gyulát, a pankotai körületben Lukács Mihály világios esperest választották meg a görög keleti román egyházi kongresszus tagjává.

— Házasságok. Az alábbi családi értesítést kaptuk: Rothenfelsi és stauffeni Königsseg Lajos birodalmi gróf, rothenfelsi és stauffeni Königsseg Fidéi birodalmi gróf, nagybirtokos és neje született csicséri Ormos Irén fia, tudatja, hogy sárosi Saárossy-Kapeller Ferenc, cs. és kir. asztalnok, m. kir. m'niszteri tanácsos és neje született báró Fleischacker Hermína leányával, sárosi Saárossy-Kapeller Edittel a wieni szent Mihályról elnevezett udvari plébánia-templomban f. év november hó 22-én házasságot kötött.

Szép esküvő folyt le folyó hó 22-én a kispesti róm. kat. templomban, Kass Béla Ganzgyári faiparos néhai Kass Lajosnak, Károlyi Gyula gróf számvevőjének a fia esküdtök örök hűségét Horváth Paulinának.

— Lopás egy aradi papirkereskedésben. Napok óta nyomoz az aradi rendőrség egy különös lopási ügyben. Bloch H. papirkereskedő cégtől ugyanis mintegy hatszáz korona értékű ugynevezett öntöltő-tollat tűntetett el a cég egyik alkalmazottja, akit már el is bocsátottak állásából. A dolog érdekes körülmények között derült ki. A napokban Aradon járt a Waterman-féle öntöltő-tollak utazója, akit megszólított a Pichler-féle papír üzlet egyik alkalmazottja és egy Waterman-féle öntöltő-tollat mutatva neki, ezt kérdezte:

— Mennyibe kerül egy ilyen toll?

— Tízennyolc korona — felelte az utazó.

— Akkor én egész jó vásárt csináltam — mondta a kereskedősegéd.

— Ezt a tollat ugylátszik valaki lopta — jegyezte meg az utazó.

— Az lehet. Én Fritz aradi vendéglőstől vettem — mondta a segéd.

Az utazónak első dolga volt az ismerős aradi papirkereskedőket végig járni és mind egyiknek elmondia a segéddel folytatott beszélgetését. A kereskedők megvizsgálták üzletük öntöltő-toll készletét és a Bloch-cég úgy találta, hogy vagy harmincöt darab olyan toll hiányzik, amelyeknek darabja tízennyolc korona. Azonnal jelentést tett a rendőrségen, amely napokig nyomozott az ügyben és kiderítette, hogy a drága tollakat a cég egy alkalmazottja vette magához főnöke engedelmével. A tollakat poton áron adta el a kis vendéglő tulajdonosának, akinél az illető alkalmazott sokáig étkezett és ilyen öntöltő-tollakkal szokta kiegyenlíteni a számláját. A Bloch-cég a rendőrségen kijelentette, hogy nem kívánja a meggondolatlan alkalmazott megbüntetését. Így ellene a rendőrség beszüntette az eljárást, amelyet csak a vendéglős és esetleges tetteitársai ellen folytatnak orgazdaság címén.

— Halálozások. Városszerte ismert előkelő családot borított gyászba özvegy Lusztig Mórné született Steiner Babetta urnőnek kilencvenegy éves korában történt elhunytja. Az elhunyt matrónt vasárnap délelőtt feltizenegy órakor temetik a Kazinczy-utca 1. számú gyászházból. Elhunytát fia Lusztig Armin és kiterjedt rokonság gyászolja.

Tegnap éjjel meghalt Aradon kilencvenegy éves korában Löchner János dr. nyugalmazott róm. kat. esperes. Az elhunyt sokáig működött mint káplán a nagynevű Lonovich érsek mellett. Később Mokrinra neveztek ki plébánosnak, majd miután itt mintegy tizenöt évig működött. Battonyára került. A battonyai plébániát 14 évig vezette s ezelőtt 20 évvel vonult nyugalmába.

— Megzavart gabona tolvajok. Néhai Spitzer Ignác hagyatékából az aradi izraelita szentegylet Arad határában birtokot kapott, amely most Brandeisz Henriknek van bérbeadva. Vakmerő lopási kísérlet színhelye volt az elmúlt éjszaka a nép száján még most is Spitzer tanyának nevezett hely. A cselédség zajra ébredt éjjel egy óra körül. A magtárban világosságot láttak, míg a lakóház kerítése előtt három kossit vettek észre. Mire azonban elhatározták, hogy a magtárba hatolnak, hogy megtudják, mi történik ott és miért ég a gyertya, a benn dolgozó tolvajok nesztét vevén a cselédség készülődésének, megszöktek. Kosira kapva elhajítottak és az őket üldözőbe vitt cselédeket revolverlövésekkel riasztották vissza. Az éjszakai sötétség leple alatt sikerült egérutat nyerniök és az üldözésből visszatértek csak annyit állapíthattak meg, hogy a tolvajok már igen előhaladott munkát végeztek, mert a gabonarakárban huszonnyolc zsák meg volt töltve búzával és ugyanilyen célra elő volt még készítve 18 zsák. Reggel jelentést tettek a rendőrségen, mely azonnal megindította a nyomozást s annyit megállapított, hogy parasztemberek voltak a vakmerő betörők, de eddig még a tettesek nem kerültek kézre.

— Agyonnyomott gyermek. Pályi Ágnes 16 éves erdőhegyi cselédleány együtt aludt gazdájának, Klampetzky Jánosnak kilenc hónapos Erzsébet nevű leányával. A múlt éjjel a mélyen alvó cseléd álmában agyonnyomta a kis leányt. A vizsgálatot megindították az irányban, hogy a kisleány szüleit nem terhel-e gondatlanság miatt a felelősség.

— Leégett községháza. Alvácáról jelentik: Tegnapelőtt éjjel kigyulladt a községháza s miután a községnek tűzoltó felszerelése nagyon hiányos, az épület földig leégett. A községháza épületében volt elhelyezve az alvácai körjegyzőség hivatalos helyisége, továbbá Csiky Mihály körjegyző lakása. Az égő épületből nem lehetett kimenteni semmit. Így többek között benn égett a község anyakönyve, s a kézi pénztár is. A tűzvizsgálat megállapította, hogy a tűz a kéményben keletkezett. A kémény fala ugyanis megrepesztett s a kiröppenő szikrák meggyújtották a tetőzetet. A község hivatalos helyiségét s a körjegyzőséget ideiglenesen az Alvácza fürdőtelepen helyezték el. A kár körülbelül 10—15.000 korona.

— Családirtság az osztrák fővárosban. Bécsből jelentik: Ismét egy borzalmas családi tragédia játszódott le városunkban. Widlinszky nevű szücs ma reggel munkájából hazatérve zárva találta lakásának ajtaját, miért is a házmester által kinyitatta azt. Amidőn a konyhába lépett, borzalmas látvány tárult elébe. Feleségét nagy vértócsában találta az ágyban, hol 5 éves fiával és 3 éves leányával feküdt. Az asszony alvó gyermekeinek férje borotvájával átvágta a nyakát. Ugyancsak a borotvával saját nyakát is elvágta. Tettét valószínűleg pillanatnyi elmezavarban követte el.

— A nászutató trónörökös szalonkocsija. Budapestről jelentik: *Károly Ferenc József* főherceg, preszeptív trónörökös és felesége *Zita* hercegnő Boszniába utazott, ahonnan ma akartak Budapesten át Bécsben menni. De az udvari szalonkocsi körül egy kis baj történt s emiatt vitába szállt ma az államvasut a déli vasutal. A főhercegi pár ugyanis egy déli vasuti szalonkocsit akart Bosznia-Bródban az államvasuti vonatokhoz csatolni, de ez a termeskocsi sokkal könnyebb, semhogy a kilenven kilométeres sebességet elbírja. Az államvasut igazgatósága nem akarta kitenni a főhercegeket számiféle veszélynek s ezért úgy intézkedett, hogy a maga nagysúlyu szalonkocsijai közül küldjenek le egyet Bosznia-Bródba. Időközben a főherceg az osztrák Staatsbahntól kért termeskocsit, amely a múlt éjjel lement Boszniába. *Károly Ferenc József* és felesége holnap utazik Budapesten át Bécsbe egy magyar vasuti főtisztviselő kíséretében. Mindebből pedig kiderül, hogy az államvasut nagyon elővigyázatosan és korrektül jár el fenséges utasaival szemben.

— Felejthetetlen jó férjem és szeretett atyánk elhalálása alkalmából nyilvánított szíves részvétért hálás köszönetet mondunk. Özv. Honza Jánosné és gyermekei.

— Reformok a postai kezelésben. Az ideiglenesen megszüntetett Arad 1. sz. postai gyűjtőhelyet Arad szab. kir. városban a Józseffőherceg-utca 3. számú házban Weisz Antónia postagyűjtő kezelésében 1911. évi december hó 1 én életbe léptetem. A postai gyűjtőhely a gyűjtőhelyekre előírt szolgálattal fog működni. Itt megemlítem, hogy a m. kir. posta és távirat vezérigazgatóságnak folyó évi november hó 14-én kelt 13205. sz. rendelete értelmében folyó évi december hó 1 től kezdve a postai gyűjtőhelyeken csak az olyan belföldre, Ausztriába, Bosznia Hercegovinába vagy Németországba szóló csomagokat lehet feladni, amelyek értéknnyilvánítással egyáltalán nincsenek ellátva, vagy amelyeknek nyilvánított értéke 100 K.-nál kisebb, továbbá amelyek nem tartalmaznak készpénzt, zsebórát, ékszer, arany vagy ezüsttárgyat. A legalább 100 korona értéknnyilvánítással ellátott, valamint a 100 koronánál kisebb értékű, de készpénzt, zsebórát, ékszer, arany vagy ezüsttárgyat tartalmazó csomagokat, a gyűjtőhelyek nem vehetnek fel, hanem ezeket a csomagokat kizárólag a postahivatalnál (ügynökségnél) kell feladni. A postagyűjtőhelyeknél való feladásból a jelzett naptól kezdve ki vannak rekesztve mindazon csomagok is, melyeknek súlya az egy kilogrammot el nem éri. A nagyváradi postaigazgatóság.

— Új cég Aradon. Két agilis fiatal ember, névszerint *Schauer Jacques* és *Singer Vilmos* Aradon, Salac-utca 3. szám, törvényszékiileg bejegyzett cég alatt, gabona-termény és bizományi irodát nyitottak. *Schauer Jacques* huzamosabb ideig *Funkelstein József* aradi ismert terménykereskedő cégnél, *Singer Vilmos* fővárosi elsőrendű cégeknél működött. Mindketten alapos kereskedelmi gyakorlattal és kellő szak-tudással rendelkezven, garanciát nyújtanak arra, hogy üzletük iránt érdeklődő ügyfelek mindenkor bizalommal viseltessenek a cégünk iránt.

— Koszorúmegváltás. Özv. *Lustig Mór* né ravatalára szánt koszorúmegváltása fejében *Tolnai János* dr. 10 koronát az izr. jótékony egylet, — *Fischer Irén* és *Mayer Miksa* 20—20 koronát az izr. nőegylet, — *Fodor Gyula* és neje és *Schreyer Viktor* és neje 15—15 koronát a népkonyha javára küldött. Ezen kegyeletes adományokért ez uton nyilvánítja köszönetét az Elnökség.

— Születések, halálozások és házasságok. A aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 24-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: *Povozik János* nap számosnak *Erzsébet* nevű leánya. *Moknoza János* rendőrnek *Adél* nevű leánya. *Molnár András* bolti szolgának *Judith* nevű leánya. Meghalt: *Dr. Löckner Imus* 91 éves nyug. r. kat. esperes. Özv. *Lustig Mór* né 91 éves magánzónó. *Katios János* 25 éves kovácssegéd. *Zsitkovics István* 21 napos fia. *Debreczeni Irén* 15 hónapos leány. — Házasság nem fordult elő.

— A m. kir. jótékony célú államsorsjáték. Pár hét múlva, december hó 14 én a m. kir. jótékony célú államsorsjáték szerencsekerekéből közel 15000 nyeremény fog kihuzatni, csaknem egy fél millió korona értékben. E nagyszámú és nagyszegű készpénz nyereményekre bárki játszhatik, ha a jótékony célú államsorsjáték sorsjegyért 4 koronát felad. A főnyeremény 200.000 korona, vagyis a betétnek 50 ezerszerese s alig van sorsjáték, mely a betétnek ily magas többszörösét tűzné ki főnyereményül. Érthető tehát, hogy a sorsjegyek rop-pant kelendőségnek örvendenek s remélhető, hogy az ezen sorsjáték jövedelmében részesülő különböző köz- és gyermek-kórházak, nevelő- és tápintézetek, árva- és szeretetházak, siketnémák s vakok intézetei, népkonyhák, *Fehér Kereszt* és jótékony nőegyletek, szanatóriumok, poliklinikai és más hasonló jótékony egyletek ismét jelentékeny mértékben ki fogják terjeszthetni áldásos működésüket a szenvedő emberiség nyomorának eny-bitésére.

— *Szamosi Etza* operánk nagynevű művésznője elragadtatással beszél a dr. *Biró-féle* Havasi gyopár krém kitűnő hatásáról. E csodás hatású arcszépítő még Amerikai hódító utján is állandóan vele volt. 5093

— A „Neptun” marosfürdő részv. társ. folyó hó 26-án, vasárnap délelőtt 10 és fél órakor az Aradi Ipar- és Népbauk nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, amelyre a t. c. részvén-tulajdonosokat tisztelettel ezton is meghívja az igazgatóság. 5637

— *Perzsaszönyeg raktáram* *Weitzer János* utcában, leányiskola épületében — a főpostá-
val szemben — megnyitottam. Tisztelettel: *Schwarz Zsigmond*. 4867

— Könyvtárakat és hangjegyeket vesz legma-
gasabb árban *Kerpel Izso* könyvkereske-
dése. 4871

— *Francis Ilkórok* lezbiztosabb készítésére
— házilag — a lióaroma 1 üveg 60 fillér
Vojtak és Weisznál. 4510

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetői osztály	— 151
Nyomda	— — — — — 151

TARKASÁGOK.

(Segít a baján.) X. ur amellett, hogy a szesz italoknak nem ellensége, még azzal a jó tulajdonsággal is bír, hogy rendszerint akkor megy haza, amikor a kakasok a hajnali ébredést fűjják. A napokban is reggel fel került haza s a felesége — mint rendszeren — korholó szavakkal fogadja.

— Nem szégyenled magad, rendszerint kukorékol a kakas, amikor haza jössz.

— Te tehetsz róla — válaszolja X. ur.

— Én? — kérdi caodálkozva a felesége.

— Igen, miért nem vágod le...

(Döntő bizonyíték.) A társaság azt állította a főntemlített úrról, hogy az elmúlt éjjel az *Andrássy* téren berugott állapotban látták. Ő a következő érveléssel igyekezett bizonyítani az ellenkezőt:

— Teljesen ki van zárva, hogy részeg voltam, mivel világosan emlékszem, hogy amikor haza mentem, az uton keztűt huztam a kezemre, mert a járda nagyon piszkos volt...

(Az iskolában.) A tanítónő feladatul adja a gyermekeknek, hogy számítsák ki szüleiknek éveit, születésüktől a halálig. A kis *Aranka* falál s így szól:

— *Kisasszony* kérem az én édes apám még nem halt meg.

— Örülj neki — feleli a tanítónő.
Kétségbeesetten felelte a leánya:
— Hogy örülnék, mikor nem tudom kiskorú
tau, hogy mikor halt meg?...

TANÜGY.

(—) Tanítók sérelmei. Az Aradvidéki Tanítóegyesület választmányja *Kovács Vince* elnöke alatt foglalkozott a tanítószág anyagi helyzetével. A december hó folyamán közgyűlést tart, amelynek tárgysorozatának első pontja lesz a tanítói fizetések kérdése. Előadás lesz még a nyugdíjtörvény revíziójáról és a szakfelügyeletről. Itt nagy sérelme a tanítószágnak az, hogy a tanfelügyelői pályáról a tanítószágot teljesen kizárták, pedig e karnak igen sok kiváló tagja került a tanítói pályától es állásba. A tanítói fizetésrendezés tárgyában az Aradvidéki Tanítóegyesület is a legradikálisabb álláspontot foglalja el. Az Országos Szövetség e tárgyban a jövő hó 8 án nagygyűlést tart, melyen az aradi és vidéki tanítószág 10 tagu köldöttséggel képviselteti magát. Hiszük, hogy a tanítószág öntudatos és komoly fellépése eredménynyel is fog járni. Végre nem lehet az, hogy a nemzet jobb sorsra érdemes osztályát, a kultura alapvető munkásait a teljes nyomor-ságnak tegye ki.

SPORT.

+ Az Aradi Testgyakorlók Köre f. hó 25-én este 9 órakor a Millenium sörözőnek külön helyiségében választmányi ülést tart, melyre a t. választmányi tag urakat ez uton is tisztelettel meghívja az aradi Testgyakorlók Köre elnöksége.

+ Revanch mérkőzés. Az őszi football szezon elején találkozott egymással az Aradi Torna Egylet és az Aradi Athletikai Klub csapata. Ugyancsak ez a két csapat fogja most befejezni az eseményekben gazdag őszi fordulót, amelyben mind a két csapat szép és eredményes munkát végzett. A két csapat első találkozásánál az ATE nek kedvezett a szerencse, mert szép és lelkes játékkal 3:2 arányban megverte az AAK. kitűnő csapatát. Az AAK. revanchra hívta ki az ATE-t, amely a kihívást elfogadta és a két csapat most vasárnap délután barátságos mérkőzésben fogja újra összemérni erejét. A játék pontban délután félháromkor kezdődik. A helyárak a következők: páholy 4 korona, tribün ülőhely 80 fillér. Tribün előtti állóhely 50 fillér, diákjegy 20 fillér.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az aradi piac árairól ezt a hivatalos jelentést kaptuk: 1 darab saláta 1—2 fillér, 1 darab kalarábé 2—14 fillér, 1 darab kelkáposzta 3—10 fillér, 1 darab tök — fillér, 1 kötés retek 2—4 fillér, zöldpaprika 1 darab — fillér, 1 rakás spenót 10—12 fillér, 1 rakás sóska 10—12 fillér, 1 rakás paradicsom 8—10 fillér, 1 kiló burgonya 7—10 fillér, 1 darab káposzta 10—40 fillér, 1 kötés vöröshagyma 6—10 fillér, 1 kötés fohagyma 8—60 fillér, 1 kötés zölség 4—14 fillér, 1 darab zeller 4—10 tojás 4—5 darab 40 fillér, 1 liter tej 18—20

A legelegánsabb női felöltők csak

GYÖRGY MENYHÉRT

ÉS TÁRSA

Női felöltők
Áruházában

TELEFON:
855.

ARAD

ANDRÁSSY-TÉR 8

a Minorita-templom bejáratával szemben kaphatók!

OCASSIO ELADÁS

A közelgő karácsonyra való tekintettel, az összes raktáron levő áruk a mai naptól mérsékelt árakon lesznek eladva.

OLCSÓ ÁRAK.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Alkalmi vételek és eladások ékszer- és ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

írás és ékszerész

Waltzer János-utca, Minorita-palota

Zálogcédlék

arany és ezüstművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereitelnek
TELEFON 433. TELEFON 433.

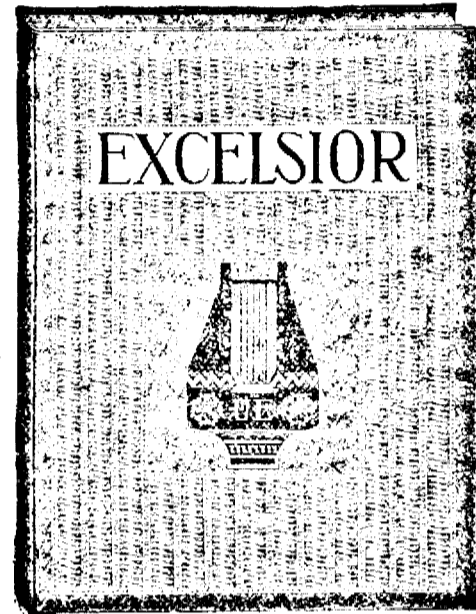
4 1/2%-os nagy kölcsön

birtokokra, házakra, szállodákra, villákra, továbbá építkezési hitelek is gyorsan és előnyösen azonnal megszerezhetők és lebonyolítottak

HOFFMAN JAKAB

BUDAPEST, VI. TERÉZKÖR UT 1a.

III. EMELET 8. 4475 Telefon 49-67.

Kiválóan alkalmas ajándék-tárgy, terjedelme 400 oldal, 100 elsőrangú zenemű tartalommal

Művészi, dús, aranyozott, díszes egész vászon kötésben bolti ára **K 12.— netto**

EXCELSIOR ALBUM

szencziós tartalmával felül minden eddig megjelent hasonló gyűjteményt.

Ezen kiváló gondval összeválogatott 100 zenemű (közte 27 gyönyörű dal) bolti ára egyenkénti beszerzésnél több mint 240 korona.

Megrendelhető: Rózsavölgyi és Társa cs és ki. zeneműkereskedésben Budapest, IV. Kristóf-tér 8. — Ugyanitt ingyen kapható fenti album részletes tartalomjegyzéke.

Figyelem a cégre!

Figyelem a cégre!

Jelentés!

A n. é. vásárló közönséget értesítem, hogy a legszebb és legizlősebb

karácsonyi ajándéktárgyak

óriási választékban már megérkeztek.

Mindennemű játék és díszműtárgyakat december hó 15-éig feltűnő olcsó árakon árusítom, ezért saját érdeke mindenkiné, hogy hozzátartozóiknak szíves ajándék-émléket

már most mielőbb megvegye, mivel később a nagy tolongás folytán nincs módomban oly figyelemmel kiszolgálni.

Félemeleten külön átalakított helyiségeket rendeztem be, kizárólag érdekes karácsonyi tárgyakból u. m. babák, gyermekjátékok és a legcsinosabb díszműtárgyakból, vevők kényelmére külön szabott árakkal osztályozva, már 5, 16, 25, 45 és 90 krajcárért.

Minden vevőnek ingyen fényképnagítás

Szíves pártfogást kér

REICH EL., Színházi Versenybazár.

M. kir. államvasutak.

Téli menetrend.

Érvényes 1911. október hó 1-től.

Arad-Budapest.							
Állomások	Sav.		Gy.		Sav.		T.év.
	I-III.	I-II.	I-II.	I-I.	I-II.	I-III.	
Arad	5-30	6-03	6-26	11-37	6-16	6-51	9-24
Szofronya	5-37			11-58	6-08	6-58	9-31
Kürtös	5-44	6-23		12-07	6-35	6-55	10-08
Löksháza	5-51			12-22	6-44	10-15	
Bánhidai major	5-58			12-28	6-51		
Országút	6-02				6-56		
Kétegyháza	6-10	6-47	6-06	12-36	6-59	10-22	
Ujkigyós	6-11	6-48	6-04	12-46	6-00	10-31	
Békes-Csaba	6-24			12-59	6-11	11-01	
Békes-Földvár	6-35	7-06	6-23	1-11	6-19	11-11	
Mezőberény	6-43	7-09	6-26	1-29	6-22	11-28	
Gyoma	6-56			1-42	6-38	11-41	
Ménfőcsanak	6-57			1-44	6-35	11-38	
Szolnok	7-07	7-29		1-54	6-42	11-48	
Szajol	7-31	7-49	10-06	2-18	6-59	12-07	
Ménfőcsanak	7-36	7-56	10-13	2-25	6-54	12-12	
Ménfőcsanak	8-03	8-18	10-36	2-53	6-17	1-01	
Pusztaszer	8-03	8-19	10-36	3-02	6-17	1-10	
Pusztaszer	8-27	8-34		3-23	6-27	1-31	
Pusztaszer	8-48	8-43		3-35	6-11	1-52	
Szajol	9-01	8-52	11-10	3-47	6-26	1-57	
Szolnok	9-19	9-05	11-22	4-03	7-16	2-14	
Ujvárad	9-26	9-17	11-29	4-13	7-21	2-24	
Ujvárad	9-49	9-36	11-45	4-39	7-42	2-50	
Ujvárad	9-54	9-38	11-47	4-43	7-46	2-54	
Tápiógyörgye	10-13			5-02	7-51	3-03	
Tápiószecső	10-27			5-17	7-58	3-18	
Nagykátán	10-51	10-13	12-16	5-44	8-21	3-37	
Tápiószecső	11-08			6-01	8-38	3-54	
Tápiószecső-Tápiószék	11-22	10-35	12-38	6-15	8-52	4-17	
Mende	11-37			6-30	9-07	4-32	
Gyömör	11-46			6-41	9-18	4-43	
Maglód	11-53		12-57	6-41	9-18	4-43	
Rákóc	12-17			7-07	9-44	5-09	
Köbánya fol. p. u.	12-23			7-13	9-50	5-15	
Budapest k. p. u.	12-30	11-23	1-25	7-18	9-55	5-20	

Budapest-Arad.							
Állomások	Sav.		Gy.		Sav.		T.év.
	I-III.	I-II.	I-II.	I-I.	I-II.	I-III.	
Budapest k.p.u.	11-24	7-05	6-00	2-00	12-20	5-30	9-00
Köbánya folad p. u.	11-27		6-11		12-30	5-33	9-03
Rákóc	11-27	7-21	6-22	2-18	12-39	5-34	9-04
Maglód	12-01	7-36	6-37		1-23	5-49	10-08
Gyömör	12-01		6-54		1-31	5-57	10-16
Mende	12-01	7-36	6-37		1-31	5-57	10-16
Tápiószecső-Tápiószék	12-01		6-51		1-31	5-57	10-16
Tápiószecső	1-11		6-51		1-31	5-57	10-16
Nagykátán	1-11	8-19	9-41	6-04	2-23	6-04	11-08
Tápiószecső	1-11		10-00		2-47	6-08	11-12
Tápiógyörgye	2-21		10-11		2-57	6-18	11-22
Ujvárad	2-17	8-50	10-25	6-34	3-19	6-28	12-11
Szolnok	2-17	8-51	10-30	6-35	3-15	6-23	12-07
Szajol	3-31	9-09	10-52	6-53	3-41	7-11	12-29
Pusztaszer	3-31	9-43	11-25	6-14	4-27	7-25	1-14
Pusztaszer	3-51		11-48		4-55	7-33	1-22
Ménfőcsanak	4-11	10-18	12-05	6-45	5-21	8-11	2-12
Gyoma	4-11	10-14	12-10	6-46	5-24	8-14	2-15
Mezőberény	4-11	10-37	12-33	6-05	5-53	8-23	2-24
Békes-Földvár	5-31	10-43	12-40	6-06	6-08	8-25	2-26
Békes-Csaba	5-31	11-03	1-04		6-28	8-25	2-26
Ujkigyós	5-31		1-13	5-34	6-41	9-01	3-01
Kétegyháza	6-08	11-21	1-28	5-47	7-01	9-15	3-15
Ujkigyós	6-44	11-23	2-05	5-57	7-25	9-18	3-27
Kétegyháza	6-58		2-17		7-39	9-32	4-01
Országút	7-12	11-41	2-29	6-15	7-53	9-45	4-15
Bánhidai major	7-13	11-42	2-34	6-17	7-57	9-48	4-18
Országút	7-21				8-05		
Bánhidai major	7-26				8-08		
Löksháza	7-34		2-51		8-17		5-16
Kürtös	7-49	12-06	3-05		8-31	10-08	5-30
Szofronya	7-59		3-15		8-35		5-34
Arad	8-13	12-24	3-29	6-58	9-03	10-25	6-02

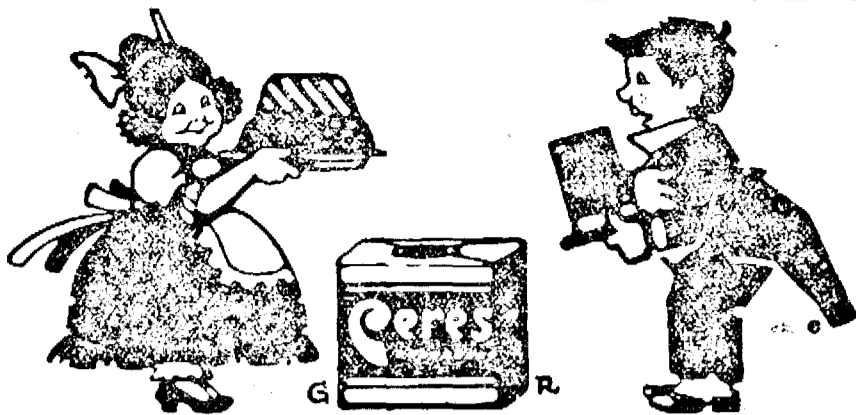
Arad-Técs.						
Állomások	Gy.		Sav.		T.év.	
	I-II.	I-I.	I-II.	I-I.		
Arad	12-32	2-14	4-04	7-08	6-32	11-16
Óthalom	2-26	4-15			6-45	11-31
Marosacsád	2-37	4-24			6-52	11-38
Szent Márton	2-49	4-37			7-05	12-01
Opálos	3-02	4-48			7-17	12-14
Bánhidai major	3-07	4-53			7-22	
M. Radna (6)	1-06	5-15	5-01	7-44	7-29	12-38
Milova-Odv.	1-06	5-25	5-11	7-47	7-34	12-38
Konop	3-49	5-42			7-56	1-01
Marosborsos	4-06	6-05	6-11	8-12	8-12	1-01
Soborsos	2-01	4-48	7-01	8-55	8-55	2-55
Zám	2-19		7-28	9-14	9-20	3-07
Marosborsos	2-41		8-16	9-33	9-59	4-31
Déva	3-07		8-43	10-07	10-39	5-03
Piski	3-18		9-03	10-17	10-52	5-31
Szent Márton	3-44		9-28	10-33	11-34	6-36
Óthalom	4-15		10-31	11-33	12-20	7-28
Óthalom	4-23		10-39	11-37	12-29	7-36
Opálos	4-34		10-53	11-37	12-39	7-41
Opálos	4-36		11-03	11-37	12-48	7-48
Técs	4-57		11-21	12-31	1-12	8-21

Técs-Arad.						
Állomások	Sav.		Gy.		T.év.	
	I-II.	I-I.	I-II.	I-I.		
Técs	8-15	3-51	10-57	2-05	8-51	
Szent Márton (6)	8-15	4-15	11-19	2-31	9-21	
Óthalom (6)	8-15	4-15	11-19	2-31	9-21	
Alvácsony (6)	8-15	4-15	11-19	2-31	9-21	
Szent Márton (6)	8-15	4-15	11-19	2-31	9-21	
Piski (6)	8-15	4-15	11-19	2-31	9-21	
Déva (6)	8-15	4-15	11-19	2-31	9-21	
Marosborsos (6)	8-15	4-15	11-19	2-31	9-21	
Zám (6)	8-15	4-15	11-19	2-31	9-21	
Soborsos	4-15	6-28	8-17	9-31	6-23	1-35
Marosborsos	5-05	6-58	8-57	7-03	2-25	2-25
Konop	5-25	7-15	7-15	2-45	2-45	
Milova-Odv.	5-33	7-25	7-25	2-53	2-53	
M. Radna (6)	5-53	7-37	7-37	3-03	3-03	
M. Radna (1)	6-03	7-37	7-37	3-13	3-13	
Bánhidai major	6-14		9-52	7-53	3-21	
Opálos	6-21		10-00	8-01	3-21	
Opálos major	6-28			8-08	3-21	
Szent Márton	6-38		10-14	8-15	3-31	
Marosacsád	6-53		10-25	8-26	4-01	
Óthalom	7-08		10-33	8-33	4-11	
Arad	8-13		10-52	8-52	4-25	

Arad-Temesvár-Jézsefváros.				
Állomások	Sav.		Gy.	
	I-II.	I-I.	I-II.	I-I.
Arad	6-15	12-37	4-33	7-12
Ujvárad	6-26	12-49	4-45	7-23
Németság	6-42	1-05	5-03	7-38
Vinga	6-55	1-18	5-19	7-51
Orcszfalva	7-06	1-29	5-30	8-01
Merczfalva	7-16	1-40	5-40	8-11
Szentandrás	7-27	1-53	5-52	8-21
Temesvár-Jv.	7-44	2-10	6-08	8-38

Temesvár-Jézsefváros-Arad.				
Állomások	Sav.		Gy.	
	I-II.	I-I.	I-II.	I-I.
Temesvár-Jv.	6-30	8-50	2-24	9-28
Szentandrás	6-30	9-08	2-42	9-46
Merczfalva	6-44	9-22	2-56	10-00
Orcszfalva	6-44	9-32	3-06	10-10
Vinga	6-44	9-43	3-17	10-21
Németság	7-11	9-57	3-30	10-34
Ujvárad	7-28	10-13	3-47	10-51
Arad	7-38	11-22	3-56	11-01

(Közzététel az Aradi Közlönyben.)

6898

A szerelem utja a gyomron visz át azért süssetek és főzettek kizárólag Ceres ételzsirral.

Legfinomabb teavaj készítése: Sárga, simulékony, „Ceres“ ételzsir („Ceres“-kockák) és fehér („Ceres“-táblák) egyenlő arányban keverve, óvatosan felhevítés nélkül megolvasztandó. Erhez hozzáöntendő nyers tejfel vagy nyers tej, (3/2 kg „Ceres“-hez 1/2 liter tejfel) minekutána az egész jól megkavarandó, mialatt a tálát avagy a lábost gyorsabb kihülés végett hideg vízbe állítjuk mindaddig, míg a zsir megfagy. A tej víztartalma így teljesen kiválik, míg a „Ceres“ zsir a legfinomabb teavaj ízét és zamatját veszi fel és ugyanugy használható is. Egy tojás sárgája még jelentékenyen növeli e keverék jóságát. Az ezen utasítás alapján előállított teavaj az érvényben levő törvényes határozmányok szerint csakis a saját háztartásban használható.

Barthl János

épület és műlakatos
Arad, Rákóczi-utca 9.

Elvállal minden e szakmába
vágó munkákat, u. m.:

épület-vasalásokat, vaskerítéseket,
sirrácsoakat, takaréktűzhelyeket és minden javításokat
pontosan és jutányos áron.

Költségvetéseket úgy helyben, mint
vidéken díjmentesen készít.

Jó házból való fiu tanulóul felvétetik.
A n. é. közönség becses pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

5805 Barthl János.

Stock-

Cognac

Medicinal

hivatalos ólomzárral
ellátott palackokban
mindenütt kapható.

5375

CAMIS

ÉS

STOCK

gőzüzemű gyárából

BARCOLA.

Tyukszemétől

mindenki megszabadul a
Hajós-féle Anagallin haszná-
lata által, nem piszkít,
nem ragadós, kezelése igen
egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt **70 fillér.**

Láb és kézizzadás

azonnal és teljesen
elmulik ha az izzadó
részeket „Peppo“-
val ecseteljük. A

mirigyeket kiszáritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen
szagtalanítja. -- Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtása a legmegfelelőbb módon
és teljesen „Phenolsav“-val
eszközölhető. A butorokat nem rontja,
a poloskának még a petéit is
kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül
egyszerű. Egy üveg ára 70 fillér.

Legjobb fekete Hajfestő

a „MELOGEN“. Egy
pár perc alatt bármely ha-
jat vagy bajuszt a legszebb
állandó fekete színre lehet
festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára
421 **2 korona.**

Kitünő amerikai gummi

a „NITER“ 6 darab egy
eredeti fémdobozban **2
korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában ARAD,
Andrássy-tér 22. sz.
a megköszönéssel.

**Még csak néhány napig.
Huzás már 1911. évi december 14-én
Ezen XXIX-ik magyar királyi**

jótekonyczélú államsorsjáték

főnyereménye 200.000 korona készpénzben.

Az összes nyeremények összege 475.000 korona készpénzben.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek kaphatók a magy. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vám-
palota), valamennyi posta-, adó-, vám- és só-hivatálnál, az összes vasúti állomá-
sokon s a legtöbb dohánytöszadében és váltó-üzletben. Játéktervet ingyen és
bérmentve küld.

6880 A magy. kir Lottójövedéki Igazgatóság.

Uj üzlet!

Tömeges pénztakarítást érhet el, ha Czitter Dezső-
nek ujonnan megnyílt

VERSENY ÁRUHÁZÁ-BAN

Weitzer János-utca főpostával szemben szerzi be férfi és női, őszi és téli divatcikkeit u. m.
csipkeszövetek, csipkék, selymek, női kosztümek, francia flanel, barchet, férfiszövetek, ugy-
szintén női és férfi felöltő szövetek, melyek legjutányosabb gyári árakban vásárolhatók. Minden-
nemű maradékok feltűnő olcsó árban lesznek árusítva.

Kérem mindezekről vételkényszer nélkül mielőbb meggyőződni!

Szíves pártfogást kér:

CZITTER DEZSŐ

verseny áruhaza.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

5322

Az áru készletem mélyen leszállított árban kiárusítom.

Hatóságilag engedélyezett kiárusításom már megkezdődött.

E héten

női glacé bőrkeztük, kitűnő minőség, fekete, fehér és színes
75 krajcár párja.

**Costüm kelmék
Ruha-szövetek**
minden színben és feketék.

**Vásznak, sifonok
Női és leányconfectio
Szőnyegek, függönyök,
ágyterítők,
Szőrme-áruk óriási választékban.**

**Meglepő
olcsó árban kaphatók,
amíg a készlet tart**

Finom tenis flanellek széles áru 25 krajcár.
Hölgy flanellek minden színben 35 krajcár.

**Hoffmann
Sándor**

Arad, Színház-épület.

**Kérem kirakataimat
megtéríteni!**

Óriási választék mindenféle karácsonyi ajándéknak alkalmas cikkek közül.

**Ha olcsón
akar vásárolni**

ugy keresse fel
okvetlen mielőbb

Schwartzberger Manó

női felöltő áruházát

ARAD, Vörösmarty-utca 3. alatt,

hol legújabb divatu
női és gyermek

felöltők és szőrmeáruk

óriási választékban feltűnő olcsó árban kaphatók.

26805—1911. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény

Arad sz. kir. város tanácsa, Aradváros lövényhatóságának a nm. belügyminiszter ur által 118. 117—1911. szám alatt módosított és jóváhagyott 7007/251—1911. számú határozata alapján az aradvárosi Ferenctéri polgári fiúiskola.

A) tanári könyvtár könyveinek.
B) ifjúsági könyvtári könyveinek.

C) és a szertárak számára beszerzendő szakkönyveinek szállítására ezennel nyilvános írásbeli versenyárgyalást hirdet.

A pályázatok Varjassy Lajos Arad sz. kir. város polgármesterének címére zárt borítékban f. é. december hó 31-ig bezárólag küldendők be. A zárt borítékok a következő felirattal látandók el: Pályázat a Ferenctéri polgári iskola könyveinek szállítására a 26805—1911. számú versenyárgyalási hirdetmény alapján.

Ajánlat fentebb megjelölt A. B. és C. csoportok bármelyikére külön-külön, vagy pedig tetszésszerűen két vagy mindhárom csoportra is tehető.

Az A. csoportra ajánlatot tevők kötelesek 200 K. szaz: Kettőszáz korona, a B. csoportra ajánlatot tevők kötelesek 40 K. azaz: Negyven korona, C. csoportra ajánlatot tevők kötelesek 60 K. azaz: Hatvan korona bánompénzt több csoportra pályázok pedig a fentjelzett bánompénzeknek megfelelő összegét Arad sz. kir. város pénztáránál letétbe helyezni és letéti igazolványt ajánlatához csatolni.

A pályázat részletes feltételi és a könyvjegyzékek 1 (Egy) korona előállítási költség megtérítése ellenében, Arad sz. kir. város iskola-széki hivatalában (Arad, városháza) bocsájtatnak az érdeklődők rendelkezésére.

Ajánlatot tevők ajánlataikban kötelesek kinyilatkoztatni, hogy a pályázati feltételeket ismerik, és azokat mindenben elfogadják.

E nyilatkozattal el nem látott hiányosan felszerelt, hiányos vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Arad sz. kir. város tanácsa fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az árak olcsóságára való tekintet nélkül tetszése szerint, teljesen szabadon választhasson.

Arad sz. kir. város tanácsától 1911. november hó 17.

A városi tanács.

Vendéglő átvétel!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a

Park-vendéglő

helyiségét a mai napon átvettem, a hol saját vezetésem alatt a nap bármely szakában izletes ételek és tisztán kezel italok kaphatók.

Figyelmes és pontos kiszolgálásról a n. é. közönséget előre is biztosítom és vagyok b. pártfogásukat kérve kiváló tisztelettel:

Kaiser Albert

VENDEGLŐS.

Maga magának tesz jót, ha felkeresi **Iványi Menyhért** újonnan megnagyobbított cipő-, kalap- és uridivat áruházát a **Forray-utczában** mert

Ilyen olcsón férfi-, női- és gyermekcipőket ugy-szintén kalap és egyéb divat-árukat csak itt kaphat, ezért is lett ezen cég az aradi

Fiatal generáció legkedveltebb bevásárlási helye.

Költözők figyelmébe!
világos világítási berendezésekkel **csillárokkal**

együtt kedvező áron feltehető
mellett szívesen és szívesen
KOCH DANIEL
világos világítási berendezésekkel vállalatok
Arad, Deák Ferenc-utca 42.

Husserl Manó
Arad, Szt.-Pál-utca 11. sz.
Telefon 348. szám.

Ceatornázás és vízvezeték szerelő bádogos. Készítmódern butor veretel. Fémcsiszolás, galvanizálás. (Nikkelezés, vörös és sárga rezezés, horgonyozás, ónozás, aranyozás, ezüstözés.) 3841

Galvanoplasztikai munkák

Keresünk

a vegyeskereskedési szakmában jártas

== két ==

segédet

jobb erőket, akik a rőfős és szövőfonál szakmát is értik december hó 1-én való belépésre.

Cim:

Róth Mór és Társa

Soborsin. 5686

5689—1911. tkv. sz.

Arverési hirdetményi kivonat

A körösbökényi kir. járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Német János aradi ügyvéd által képviselt pankotai népbank r.-t. cég végrehajtónak Ardelean Ileana f. Popovics Jánosné barzai lakos végrehajtást szenvedő elleni 261 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést az aradi kir. törvényszék illetve a körösbökényi kir. járásbíró-ság területén levő Barza község határában fekvő és a barzai 327. sz. tjkvben A. I. sor (9.10) b) hrsz. alatti ház, udvar és kertből álló ingatlanokra 841 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban; továbbá a barzai 628. sz. tjkvben A. + 1 sor (389. 390.) hrsz. ház, udvar és kertre 350 kor. mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlan Barza községhezánál 1912. évi január hó 26. napján délelőtt 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen a fenti megállapított kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron nem fog eladatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. LX. törvény cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt évadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Körösbökényben 1911. évi november hó 12-ik napján
Kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatóság.

Buday s. k.
Mr. járásbíró.

5684

**Nagymennyiségű
maculatura**
Jutányos áron
eladó.

Ezen rovatban minden azo egy-
szori beiktatasanak ara 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Elsőhöz való József 10h. 12
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztő: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg elől — avagy levelbélyegeketben. Tudakozásnál a hirdetés száma mindenkor közzesni.
Leveleket megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint: azaz: Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban elhúzással jelzendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatali kiválasztásra díjtalanul megszerkeszt. **HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.**

Ajánlatokhoz,

szíveket valamely jelge alatt kérdőnek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettek semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül elmenttjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Szőke, barna.

vagy fekete hajfestékek, természetes élethű színekben. Hánzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

„Zsebpénz“

jeligének levele van a kiadóhivatalban. 5687

Elragadtatással

beszélnek mindenütt a „Molly“ kézfinomító kitűnő hatásáról. Egy füveg ára 1 korona. Hánzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

Tilos

a csók, én mégis egy olyan édes kis fruska ismeretséget keresem, akivel titokban találkozhatom. „Fekete ördög.“ Leveleket kérem a lapban jelezni. 5378

Valódi francia

és angol illatszerek, hölgyporok, kölni vizek, arckrémek s más kosmetikai cikkek legnagyobb választékban Hegedűs Gyula kefe, pipere és illatszere kereskedésében. 5451

Dominó.

Kár a szép szóért, és a sok jóért. Mefisztó. 5340

Gummi cikkek

legfinomabb minőségben Vojtek és Weisz. 1-3329

Szolid,

kellemes külsejű fiatalember hasonló megjelenésű hölgy tartós barátságát keresi. Leveleket a lapban való jelzés mellett, „Ábrándos“ jelige alatt várok a kiadóba. 5341

607.

Higiénikus gummi-ujdonság a legjobb, 6 drb. 3 kor., 12 drb. 5 kor. 50 fill. Egyedárusítás Aradon: Hánzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

LAKÁST KERESNEK.

3-4 szobás modern lakás fürdőszobával, belvárosban, sürgősen kerestetik. Ajánlatok Weisz Leó céghez. 5619

Kopott parket

tükörfényes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pastájával dörzsölli fel. 1-3382

KIADO LAKÁS.

Ne írja ki

a kapujára, ha kiadó lakása van, mert sok fölösleges zaklatást zúdít magára a lakóra. Hirdessen az

„Aradi Közlöny“

apróhirdetésnek „Lakás“ rovatában és minden alkalmatlanság nélkül kaphat kedve szerinti lakót.

Kiadó lakás.

Gyermektelen tisztviselő családnál egy csinosan berendezett külön bejáratú butorozott szoba azonnalra is kiadó. Bővebbet Aulich Lajos-utca 7/e. alatt.

Lakás fertőtlenítést

legolcsóbban, legjobban végezheti Vojtek és Weisz fertőtlenítő szerével. 1-3392

ALKALMAZÁST KERES.

Irodlistanő

állást keres. Helyesen és szépen ír írógéppel, nagyon szorgalmas. Cim a kiadóhivatalban. 5679

Egy urnő

keres elárusítónői, pénztárnoknői, esetleg házvezetónői állást Cim a kiadóhivatalban. 5681

Egy 18 éves urfi leány

keres vidéki urnál gazdasszonyi állást, Cim a kiadóhivatalban. 5685

ALKALMAZÁST NYER.

Fűszeres segéd

ügyes szaktépezett, románul és keveset németül tudó a kalmazást lel. Barna Lajosnál Pankotán. 5682

Könyvelő, 5683

ki a román nyelvet érti, azonnal alkalmazást nyer. Cim a kiadóban.

Pénzbeszedő ügynökök

fix fizetés és magas jutalék mellett felvételnek a Singer Co varrógép részvénytársaságnál, (József főherceg-ut 9. sz.) ugy helyben, mint a megye több városaiban való alkalmaztatásra. 5666

VÉTEL ÉS ELADÁS.

HA venni, vagy eladni akar, a legcélszerűbb, ha az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek „Vétel és eladás“ rovatát használja

Saját gyártmányu cipőket

ajánlunk a n. 6. közönségnek. Aki egy próbavásárlást eszközöl, meg fog győződni azoknak tartósságáról. Mértékutáni rendelések legpontosabban teljesíttetnek. Aradi Cipészek Termelő Szövetkezete, Szabadság-tér 15., a „Piros csizmához.“ 3451

Használt írógépek

kitűnő állapotban (4-es és 10-es Yost) Smith Premier (egy színű és három színű írás), 7. és 9. Remington, látható írásu Monarch, Oliver, Stearns, Adler, Barlok, Underwood, stb. egy évi jótállással, rendkívül olcsón eladók, esetleg kibérelhetők. (Vidékre is.) Nagy kellékvár az összes rendszerekhez. Ziffer Sándor írógép-vállalata Arad, József főherceg-ut 7. 3431

Nemes faju,

szép egyenes törzsű gyümölcsfák kaphatók a városi kertészetben. 5630

Most szerezhetőek be

legjutányosabban karácsonyi ajándéktárgyak, levélpapírok, imakönyvek, fadiszta tárgyak festésre, égetésre, társzomunkákra. Általános nagy árkedvezmények. Mesés és ifjúsági iratok félárban. Krausz Paulin színházépület. 4814

Egy teljes hálószoba

fényezett vagy matt, keveset használt, jutányos árban eladó. Bleier Ignácz, Szent Pál-utca 12. 5640

Házbér könyvek

kaphatók Pichler Sándor könyv- és papir kereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 308 sz. 2551

30-40 métermássa

makulatura olcsón eladó, Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében, Andrassy-tér 16. 555

A borvédő

megvédi csapon álló megkezdett borát ecetesedés, virágzás és mindennemű borbetegségek ellen. Vojtek és Weisz. 1-3328

INGATLAN.

Eladó Révai-utca 2. sz. ház. Bővebbet ugyanott. 5489

ÜZLETEK.

Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos, ugyanott 2 butorozott utcai szoba Luther Márton-utca 1. sz. a., esetleg azonnal is átvehető. 5188

OKTATÁS.

Szép fogakat

ápolni kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weisz Dentolin fogcramje. 13288

Állandó tanfolyam:

Gépirás: az összes rendszerű gépeken. Gyorsírás: Gabelsberger-rendszer, levelező és vitairás. Könyvelés: egyszerű és kettős, amerikai. — Tágas, jól fűtött és világított új tantermeimben mérsékelt tandíj mellett minden hónapban új 3-8 hónapos kurzus veszi kezdetét. Jelentkezni bármikor lehet, mert a mulasztást különórákban, díjtalanul pótoljuk. Beiratkozni az egyes szakokra is lehet. Elsőrendű tanerők vezetése mellett, a jó eredmény elmaradhatatlan! Díjtalan, biztos állásközvetítés! — Ziffer Sándor írógép-vállalata, József főherceg-ut 7. 4904

Ha pecsétes a ruhája

csak a „Purinált“ használja. Vojtek és Weisz-tól 1-3329

KÜLÖNFÉLE.

Két fiatalember

intelligens izraelita családnál felvétetik teljes allatásra. Modern lakás, esetleg zongorahasználattal. Petőfi-uta 10. I. em. 4. ajtó 5393

Minden ragyog,

ha Raport fémtisztítót használ, Vojtek és Weisz-tól. 1-8326

Csillárok,
Villamos felszerelések
legolcsóbban

Diamant-nál
Atzél Péter-utca 2. (Kertváros)

Női felöltők

Orszi választék legújabb őszi és téli ujdonságokban.

Legújabb angol felöltők,
divatkabátok,
plüsch kabátok,
női bundák,
costümök,
leány- és gyermek felöltők,

gyermek ruhák,
kész aljak,
juponok,
divat bluzok,
gyászruhák, gyászbluzok,
Jutányos szabott áruk.

4147

Radó Gyula

uj divatáruháza Arad, Andrassy-tér. (Weitzer-u. sarok.) Telefon 238.

ARADMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR.

Az Aradmegyei Takarékpénztár

t. részvényeseit folyó évi december hó 10-én, délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság javaslata a részvénytöke felemelése és a kibocsájtandó részvényekért befolyó összegek hováfordítása tárgyában.
2. Az alapszabályok 3. és 127. §§-ainak módosítása.
3. Az igazgatóság felhatalmazása a cégbiróság által az alapszabálymódosítások tárgyában netalán kívánt változtatásoknak saját hatáskörében való elintézése iránt.

A f. részvényeseket, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkérjük, hogy részvényeiket f. évi december hó 9-ig délután 5 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókpénztáráinál Battonyán és Eleken elismervény ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

Aradon, 1911. november hó 23 án.

**Az Aradmegyei Takarékpénztár
Igazgatósága.**